

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Vývoj mediální obrazu Libye za vlády Muammara
Kaddáfího: Obsahová analýza vybraného amerického
tisku**

Dominika Holečková

2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Bakalářská práce

**Vývoj mediální obrazu Libye za vlády Muammara
Kaddáfího: Obsahová analýza vybraného amerického
tisku**

Dominika Holečková

Vedoucí práce:

PhDr. Issam Ramadan

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených
pramenů a literatury.
Plzeň, duben 2014

Ráda bych poděkovala PhDr. Issamu Rammadanovi za odborné vedení, cenné rady a vstřícnost při vedení mé bakalářské práce.

1	ÚVOD	1
2	TEORETICKÝ RÁMEC.....	3
2.1	Masová komunikace.....	3
2.2	Masová média	4
2.3	Sdělovací prostředky	5
2.3.1	Klasické sdělovací prostředky.....	5
2.3.2	Internet.....	5
2.4	Gatekeeping	7
2.5	Globální komunikační toky	8
2.5.1	Kulturní imperialismus.....	10
2.6	Framing.....	11
2.7	Sociální konstrukce reality.....	12
2.8	Působení médií ve společnosti.....	13
2.8.1	Vliv a účinky médií	13
2.9	Libye před nástupem Muammara Kaddáfího	15
2.10	Osobnost Muammara Kaddáfího.....	17
3	METODOLOGIE.....	25
3.1	Výzkumný problém	25
3.2	Metoda zkoumání	26
3.2.1	Metoda obsahové analýzy	26
3.3	Metodika výběru médií	28
3.3.1	Charakteristika zkoumaných médií	29
3.3.1.1	The Wall Street Journal.....	29
3.3.1.2	The New York Times.....	29
3.4	Výzkumné otázky a hypotézy	31
3.4.1	Výzkumné otázky	31
3.4.2	Hypotézy	31

3.4.2.1	Zpravodajská činnost médií v agendě událostí spojených s Libyí v letech 1969 – 2011 v závislosti na pozitivitě či negativitě referované události	31
3.4.2.2	Zpravodajská činnost médií v agendě událostí spojených s Libyí v letech 1969 – 2011 v závislosti na vztahu události k elitním státům	33
4	ANALÝZA	34
4.1	Charakteristika vzorku	34
4.2	Frekvence článků ve zkoumaném období	35
4.3	Zpravodajská činnost médií v agendě událostí spojených s Libyí v letech 1969 – 2011 v závislosti na pozitivitě či negativitě referované události	39
4.3.1	Poměr pozitivních a negativních zpráv v letech 1969 – 1999	40
4.3.2	Poměr pozitivních a negativních zpráv v letech 2000 - 2010.	42
4.3.3	Poměr pozitivních a negativních zpráv v roce 2011	43
4.3.4	Srovnání WSJ a <i>NYT</i> v závislosti na pozitivitě či negativitě referované události	44
4.4	Zpravodajská činnost médií v agendě událostí spojených s Libyí v letech 1969 – 2011 v závislosti na vztahu události k elitním státům .	45
4.4.1	Poměr zpráv podle návaznosti na elitní státy v letech 1969 - 2011	46
4.4.2	Srovnání WSJ a <i>NYT</i> v závislosti na poměru zpráv podle návaznosti na elitní státy	47
5	ZÁVĚR	49
6	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	51
7	ANOTACE	56
8	SUMMARY	57
9	PŘÍLOHY	58
9.1	Seznam příloh	58

9.2	Tabulkové přílohy	60
9.3	Obrazové přílohy	65

1 ÚVOD

Libyjské království mělo od 50. let důležitou úlohu v rámci ekonomických vztahů se Západem, a to díky ropě, kterou vyváželo. Po jejím objevení se do této země začaly stahovat světové těžbařské společnosti, bez kterých by získávání „černého zlata“ nebylo uskutečnitelné. Libye za vlády Idríse I. měla dobré zázemí v zahraniční politice ke státům Západu, které si důvěru získaly především podporou rezoluce OSN k věci nezávislosti libyjských území.

Zvrat nastává s převratem v roce 1969, jehož výsledkem bylo nastolení socialistické politiky, znárodnování podniků či jejich částí, včetně ropných rafinérií, přerušování diplomatických vztahů v závislosti na tvrdou rétoriku Muammara Kaddáfího vůči Západu, podpora terorismu a uzavření se Libye do sebe.

Cílem naší práce je odpovědět na otázku, jaký mediální obraz americká média o Libyi vytvářela během vlády Muammara Kaddáfího (1969 – 2011). Toho má docílit zjištěním frekvence vydávání článků spojených s Libyí, zda převažovaly zprávy s pozitivní či negativní tematikou a jak velkou roli pro výběr zprávy měla návaznost události na elitní státy. Vybrali jsme deníky *The New York Times* a *The Wall Street Journal*, deníky s pověstí seriózních novin.

Z důvodu omezení rozsahu bakalářské práce jsme se rozhodli omezit studii pouze na novinové a internetové články a vynechat ostatní masové komunikační prostředky. Zaměření na americký tisk bylo dáno především přístupností jeho novinových archivů na internetu. Ve státech jako je Velká Británie a Německo nebyl nalezen přístupný archiv seriózních deníků, který by vlastnil příspěvky z námi sledovaného období.

Spojené státy americké, které jsou velmi důležitým hráčem v mezinárodní politice, měly zároveň s Libyí dlouholeté otevřené nepřátelství.

Období našeho zkoumání se uzavře k datu 16. 7. 2011, tedy den poté, co Spojené státy americké uznaly Dočasnou národní přechodnou radu jako právoplatný orgán reprezentující Libyi.

2 TEORETICKÝ RÁMEC

2.1 Masová komunikace

„Výraz „masová komunikace“ se začal používat společně s výrazem „masová média“ na počátku 20. století. (...) To, co bylo považováno za nejdůležitější rysy masové komunikace před sedmdesáti a více lety, dodnes zaujímá nejpřednější místo i v našich představách: je to schopnost rychle přenést prakticky všem obyvatelům stejné informace, názory, zábavu; všeobecná přitažlivost; schopnost podporovat stejnou měrou naděje i obavy; předpokládaný dopad a vliv.“¹

S postupem času nabývala masová komunikace globálního významu a dnes je možné informace přenést po celém světě, ať už s pomocí satelitního či kabelového televizního a rozhlasového vysílání nebo pomocí internetového připojení. Účinky a vliv jednotlivých médií tedy přesahují hranice států a pomáhají k utváření veřejného mínění v globálnějším měřítku. Navíc žijeme v informační společnosti, u které podle Daniela Bella můžeme předpokládat, že se bude více než na práci s hmotou zabývat službami.²

Masová komunikace není pouhým prostředkem k přenesení prostých informací, ale zároveň vytváří platformu pro diskusi a prezentaci protichůdných názorů.

Objektivita je téma, jež je častým předmětem diskuzí. Je důležité si uvědomit, že zprávy nemohou být nikdy naprosto objektivní, protože autoři článků pocházejí z různých kultur, prostředí a ve spojení se zkušenostmi se utváří jeho světonázor, který ovlivňuje i styl, kterým bude

¹ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p.16.

² System & Network Engineering OS3, University of Amsterdam. *The Coming in Post-Industrial Society*, [https://www.os3.nl/media/2011-2012/daniel bell - the coming of post-industrial society.pdf](https://www.os3.nl/media/2011-2012/daniel%20bell%20-%20the%20coming%20of%20post-industrial%20society.pdf), [7.3.2014].

o určitých událostech psát.³ Dalšími faktory ovlivňujícími obsah zpráv jsou samotné státy, které již v minulosti využívaly tisk k propagandě například během světových válek.⁴ Budeme tedy předpokládat, že pokud se určitá událost dotkne negativně či pozitivně země, ve které jsou zkoumané noviny vydávány, může se to promítnout do znění zprávy.

V posledních letech je přístup společnosti k médiím spíše negativní – „lidé mají tendenci spojovat mediované obrazy zločinů, sexu a násilí se zjevně silícím společenským nepořádkem.“⁵ S rozšířením internetového připojení, rozvojem internetových zpravodajství a též blogů, se čtenáři dostávají k často odlišným informacím o událostech, k názorům, které média neuveřejnila, a samozřejmě k nejrůznějším konspiračním teoriím. To přivádí lidi ke kritice médií, především kvůli údajně lživým informacím, překrucování a jejich osočování ze snahy prvoplánově manipulovat s veřejným míněním.

2.2 Masová média

Masová média jsou zprostředkovateli celospolečenské komunikace. Podle McQuaila mají média v dějinách čtyři hlavní prvky:

- „konkrétní komunikační účely, potřeby a užití;
- technologie sloužící pro veřejnou komunikaci na určité vzdálenosti;
- formy společenské organizace, které poskytují dovednosti a systémy pro vytváření a distribuci;
- organizované formy vládnutí ve „veřejném zájmu“.⁶

³ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 24.

⁴ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 61.

⁵ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 64.

⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 36.

2.3 Sdělovací prostředky

2.3.1 Klasické sdělovací prostředky

Klasická média jsou od těch nových oddělována vynálezem počítače a dělíme je na tisková média a média vysílací (broadcasting). Tisková média v širším smyslu zahrnují kromě periodik i knihy, reklamu, letáky a úřední sdělení.⁷

Práce se soustředí na noviny, které jsou v zájmu širokého publika, mají denní periodicitu a spadají mezi seriózní tisk, a které jsou v zájmu širokého publika. Ten je orientován na co nejlepší interpretování reality (je formálně nezávislý na státu), má velký smysl pro společenskou a etickou odpovědnost a zároveň se snaží, aby jeho obsah byl schopen zaujmout svými tématy co největší publikum, a tím se stal prodejnějším.⁸ Výhodou deníků s dobrou prodejností jsou rozsáhlé internetové archivy, které jsou postupně doplňovány i o články, jež vyšly před vznikem internetové mutace deníku. Články též mohou být vybaveny hypertextovými odkazy, což umožňuje lepší dohledatelnost dalších informací.⁹

2.3.2 Internet

Internet díky svému dnešnímu rozšíření nabízí možnost globálního sdílení informací. Pro uživatele internetu se jeho prostor stává nekonečnou knihovnou, ve které může nejen číst, ale může ji i sám tvořit a případně se interaktivně zapojit v diskuzích. Internetové připojení není

⁷ MUSIL, Josef. *Komunikace v informační společnosti*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007, p. 25.

⁸ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 40.

⁹ MUSIL, Josef. *Komunikace v informační společnosti*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007, p. 34.

omezeno pouze na počítače, ale dnes je možné se připojit pomocí mobilního internetu z telefonů nebo z televize.

Čím více se internet šířil, tím více začal zajímat i vydavatelské domy, a ty se pustily do zveřejňování jejich zpravodajství na internet. V souvislosti s tím se začaly velice snižovat zisky z prodeje klasických novin.¹⁰ Můžeme to připisovat především tomu, že internet dává svému uživateli naprostou volnost při výběru, které informace chce číst. Internetová zpravodajství jsou zdarma¹¹, a především zprávy jsou pravidelně aktualizovány – někdy i několikrát denně. Dochází tedy i k transformaci podoby tisku, který by se již nebyl schopen v původním formátu uživit prodejem či inzercí. Noviny se snaží čtenářům předat rozsáhlejší analýzy a komentáře, které na svých internetových stránkách nezveřejňují, nebo zveřejňují s prodlevou.

Technologický vývoj internetového připojení znamená pro uživatele také zisk fúze všech klasických sdělovacích prostředků dohromady. Rádía na svých internetových stránkách uveřejňují záznamy vysílání, živá vysílání, zpravodajství, informace o dopravě, počasí atd. Zpravodajské servery se propojují s televizí a rádií, kdy u článků je možné si pustit záznam rozhovorů, nebo si přehrát videozprávu. Internetová zpravodajství tak mnohdy zaměstnávají redaktory stejně, jako to dělá televize.

Podle Musila se internetové zpravodajství dá díky společnému znaku redakčního zpracování zařadit mezi tisk a může být použito pravidlo o nedůležitosti nosiče.¹² Toto pravidlo bylo uplatněno při

¹⁰ Novinám klesla prodejnost již při rozšíření rádia a televize.

¹¹ Dnes jsou některá internetová zpravodajství zpoplatněna a čtenatel přispívá pomocí předplatného. Nezpoplatněné zpravodajské servery využívají peněz z reklamy nebo je možnost některé autory a jejich články podpořit skrze mikroplatební systém Flatter.

¹² MUSIL, Josef. *Komunikace v informační společnosti*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007, p. 25.

zpracování této práce, a tak ke komplexnosti získaných informací o množství publikovaných zpráv a jejich obsahu budou využita i data z archivů internetových zpravodajství vybraných médií.

2.4 Gatekeeping

Veškeré události dostatečně zajímavé pro média musí projít procesem, který se nazývá gatekeeping. *Gatekeeper je osoba, která rozhoduje o obsahu a struktuře zprávy.*¹³

Celý proces začíná již pouhým zvážením, zda daná událost je dostatečně zajímavá pro příjemce, či zda je vůbec možné ji zveřejnit v závislosti na vůli autorit. Gatekeeper vybírá události podle tzv. „zpravodajských hodnot“:

1. frekvence
2. práh pozornosti
3. jednoznačnost
4. smysluplnost
5. souznění s očekáváním
6. neočekávanost
7. nepřetržitost
8. skladba zpravodajství
9. odkaz k elitním národům
10. odkaz k elitním osobám
11. personalizace
12. negativita.¹⁴

Podle Galtunga a Ruge je pro zpravodajství zajímavější kombinace:

- 9 + 10
- 9 + 12

¹³ LOKAJ, Zdeněk. *Média a realita*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007, p. 11.

¹⁴ GALTUNG, Johan a Mari Holmboe RUGE. The Structure of Foreign News. *Journal of International Peace Research*. Oslo: Peace Research Institute, 1965, p. 70 - 71.

- 10 + 11
- 11 + 12¹⁵

S výběrem událostí do vydání souvisí teorie agenda-setting.¹⁶ Média tedy nastavují agendu témat, o která se lidé zajímají a považují je za důležitá už jen kvůli tomu, že se o nich dozvídají v médiích.¹⁷

Gatekeeper může zásadním způsobem ovlivnit mediální obraz (image) diskutujících, a to především prostorem, který jednotlivým stranám poskytne, či možnou redakční úpravou jednotlivých vyjádření (např. vytržením slov z kontextu).¹⁸

Dle těchto hodnot můžeme předpokládat, které typy událostí, jež se v Libyi odehrály mezi lety 1969 – 2011, se mohly objevit ve zkoumaných médiích. Především by se mělo jednat o události, které byly nečekané, neobvyklé, měly zásadní spojitost s některou z velmocí, nebyly příliš složité na vysvětlení, zprávy velmi negativní a zprávy, které se zabývají výstředností plukovníka Kaddáfího.

V procesu gatekeepingu je dále zpráva redakčně upravena na délku, která odpovídá důležitosti zprávy, a následně je redakčně upravena tak, aby vyhověla komunikačnímu záměru. Tato úprava se netýká objektivních faktů, ale ostatní obsah je interpretován a transformován.¹⁹

2.5 Globální komunikační toky

Globalizace zpravodajství nastala v 19. století s nástupem velkých světových zpravodajských agentur, které nabízely dodávku zpráv jako

¹⁵ GALTUNG, Johan a Mari Holmboe RUGE. The Structure of Foreign News. *Journal of International Peace Research*. Oslo: Peace Research Institute, 1965, p. 71.

¹⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 480.

¹⁷ LOKAJ, Zdeněk. *Média a realita*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007, p. 29.

¹⁸ LOKAJ, Zdeněk. *Média a realita*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007, p. 9.

¹⁹ LOKAJ, Zdeněk. *Média a realita*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007, p. 14.

odkoupitelného zboží a národní zpravodajská média tím tak ušetřila nemalou námahu a peníze při získávání zpráv z terénu.²⁰

Mezi nejdůležitější globální zpravodajské agentury ve 20. století patří UPIA a Associated Press (USA), Reuters (Velká Británie), DPA (Německo).²¹ Neméně důležité jsou agentury AFP (Francie), Itar-Tass (Rusko), Kyodo (Japonsko). AFP měla ještě v polovině 20. století výborné postavení na trhu se zprávami, bohužel se ve světě zvedla poptávka především po zprávách psaných v anglickém jazyce.²²

Přes mezinárodní zpravodajské agentury se již zprávy dostávají dále do médií. „*Tok zpráv odráží ekonomické a politické vztahy, geografickou blízkost a kulturní afinitu.*“²³ Obyvatelé zemí, čtenáři, musí vědět o přátelských státech, se kterými obchodují, o nepřítelích, o mocnostech.²⁴

Zahraniční novinové zpravodajství, tak jak jej vidíme v novinách, je pouhým fragmentem toho, co by mohlo skutečně obsahovat. Zpravodajství v rozvinutějších zemích především nenechává tolik prostoru zahraničním zprávám²⁵, a tak výběr zpráv vhodných k publikaci musí být obzvlášť pečlivý. Gatekeeper se zaměřuje na to, aby vybrané zprávy zajímaly čtenáře a vycházely ze „zpravodajských hodnot“.²⁶ Rozvojové země, mezi které se podle MMF řadí i Libye, se dostávají do hledáčku rozvinutějších zemí, pokud vzniknou události, které ohrožují zájmy mocností, nebo pokud nastane katastrofa nebo problémy, jež

²⁰ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 273.

²¹ Vzestup globálních zpravodajských agentur nastartovaly technologie poválečné USA.

²² MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 260.

²³ ROSENGREN, 1974; ITO a KOSHEVAR, 1983; WU, 2003; citováno v MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 273.

²⁴ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 274.

²⁵ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 273.

²⁶ viz. Gatekeeping.

zasáhnou pozornost lidí, které tato událost reálně neohrožuje.²⁷ Kvůli omezenému prostoru pro zahraniční zpravodajství není možné obsáhnout a nepřetržitě sledovat stejnou měrou všechny probíhající krize. Čím déle krize trvá, tím méně se stává zajímavou (pokud nenastávají zvraty v dění), hůře se v ní orientuje a je ve zpravodajství nahrazena jinou. Výběr zahraničních zpráv je podle Galtunga a Ruge vyústěním tří faktorů organizačního, žánrového a sociokulturního.²⁸

2.5.1 Kulturní imperialismus

S proudem médií, který plyne celým světem, dochází k vývozu kultury. V období studené války bylo mediální pole jedním z těch, kde se podnikaly boje se socialistickým tiskem. Vývoz kultury byl využíván i jako prostředek westernizace. V tisku se nejednalo ani tak o přímou propagandu jako spíše o ukázkou toho, jak se žije v západním liberálním světě. Vývoz byl zprostředkováván z rozvinutých zemí do těch méně rozvinutých.²⁹ Obě námi zkoumaná média jsou prodávána také v zahraničí.

U vývozu kultury skrze filmy a hudbu je zajímavé, že obsah, jako takový, je značně editovaný pro lepší přijetí vysílané kultury v přijímající kultuře. Ohlazují se tím hrany původní kultury.³⁰ S tím souvisejí zvláštní vydání, kterým je zprostředkován zahraniční prodej novin v zahraničí. Noviny jsou tak upraveny na požadavky daného zahraničního trhu.³¹

²⁷ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 273.

²⁸ GALTUNG, Johan a Mari Holmboe RUGE. The Structure of Foreign News. *Journal of International Peace Research*. Oslo: Peace Research Institute, 1965, p. 64-90.

²⁹ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 265.

³⁰ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 143.

³¹ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 273.

2.6 Framing

Framing, neboli vytváření rámců, pomáhá mediím k lepší interpretaci a pochopení probírané problematiky v médiích. Gitlin shrnul využití mediálních rámců do této definice:

„Mediální rámce jsou stálé obrazy vnímání, interpretace a prezentace výběru, důrazu a vypuštění, kterými manipulátor symbolů obvykle organizuje diskurz, ať už verbální nebo vizuální.“³²

Rámec tedy upravuje důležitost událostí a vlastností osobností nebo politického útvaru (záměrně dochází k vyzdvihování dobrých nebo špatných vlastností, nebo jsou naopak některé vlastnosti čtenářům skryty). Tyto rámce se média snaží udělat co nejjednodušší a nejdou příliš do hloubky, a to především z důvodu snazšího pochopení publikem.³³ Publikum *významy*, které jim jsou představovány v rámci, přijímá lépe za své a jiný přístup než ten, který je nastíněn v rámci, berou jako nepřipustný.

Současné rámce mohou zároveň navazovat na rámce, které byly stanoveny v minulosti. Především se jedná o starší rámce, které mají větší hloubku a opět pomáhají ke snazšímu pochopení, kdy publiku je připomenut soubor hodnot známých z minulosti.³⁴

Prapůvodním základním rámcem u zpráv o událostech arabského jara jsou rámce spojené s pádem nedemokratických režimů v postsovětské Evropě. V základním zpravodajství západních médií jsme se tedy od počátku mapování událostí setkali s častým nadržováním

³² GITLIN, Todd. *The whole world is watching: mass media in the making*. Berkeley: University of California Press, 2003, p. 7.

³³ WOLFSFELD, Gadi. *Media and political conflict: news from the Middle East*. New York: 1997 p. 32.

³⁴ WOLFSFELD, Gadi. *Media and political conflict: news from the Middle East*. New York: 1997 p. 32.

rebelující straně. Ta byla v každé zemi automaticky zobrazována jako „good guys“.³⁵ „Bad guys“ samozřejmě získali svůj prostor k vyjádření se k problému. Deníky však nezapomínaly čtenářům v článcích připomínat historii země pod vládou diktátorů. Pokud to neudělaly vydáním článku s profilem státníka, mohly to udělat i v editorialech. Například *The New York Times* 23. února 2011 (pět dní po vypuknutí protivládních protestů v Libyi) zveřejnil editorial s názvem „Libya’s Butcher“,^{36,37} ve kterém můžeme spatřit de facto kompletní názorový balíček na Muammara Kaddáfího.

2.7 Sociální konstrukce reality

Zpravodajství nám podává informaci ve více či méně upravené podobě a články nám přinášejí obraz světa, který se skládá z významů.³⁸ Podle Davise je náš sociální svět rozporuplný a veškeré věci a události významy postrádají, a proto je nutné tyto významy vytvořit.³⁹

Média jsou občany považována mnohdy za důvěryhodnější než samotní politici.⁴⁰ Lidé se tedy nedívají na politika samotného, ale pouze na jeho obraz zprostředkovaný médii pomocí významů. Politická realita ve veřejném mínění je působením médií ořezána a vzniká nám mediální realita. To samé můžeme aplikovat i na celé státy. Lidé vědí především

³⁵ Toto nadřezování spatřujeme především u zpráv, které mluvily o porušování lidských práv, kde nebyl znám viník. Ve většině případů bylo již v nadpisu článku napsáno, že nejspíše vládní jednotky provedly daný zásah. Ačkoliv toto vyjádření poukazuje na nejasnosti, čtenáři podvědomě vnucuje, kdo je „bad guy“.

³⁶ znamená Libyjský řezník.

³⁷ The New York Times, The New York Times Company. *Libya’s Butcher*, <http://www.nytimes.com/2011/02/23/opinion/23wed2.html?action=click&module=Search®ion=searchResults%232&version=&url=http%3A%2F%2Fquery.nytimes.com%2Fsearch%2Fsite%2Fsearch%2F%23%2Fmuammar%2Ffrom20110101to20110510%2Farticles%2F3%2Fallauthors%2Foldest%2F>, [18.3.2014].

³⁸ LOKAJ, Zdeněk. *Média a realita*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007, p. 29.

³⁹ DAVIS, Dennis K. *News and politics*. In: SWANSON, David L a Dan D NIMMO. *New directions in political communication: a resource book*. Newbury Park: Sage Publications, 1990, p. 181.

⁴⁰ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, p. 155.

o tom, co se odehraje před médii a je širokému publiku prezentováno.⁴¹ Pro mnoho obyvatel se tak rozhovor politika v novinách stává důležitějším, než samotné jeho konání v parlamentu. Ti, kteří obstojí v televizních diskuzních pořadech, se mohou stát zástupci obrazu „mediálního mága“.⁴²

Představme si teoreticky člověka, který se dovídá o světě pouze prostřednictvím jednoho deníku a nijak aktivně nevyhledává další informace. Může mít takový člověk správné vědění o světě? Ne. Pokud bychom mapovali rozptýl zpráv ze světa na mapě, měli bychom na této mapě prázdná místa, protože mediálně konstruovaná realita není kompletní. Média se nevěnují stejnou měrou všem zemím, protože na to není prostor. Osoba by neměla komplexní informace o událostech a utvářela by si názor ovlivněný pouze jedním zdrojem. Pokud by informace o události byly zmanipulované, automaticky by byla zmanipulována i daná osoba.

2.8 Působení médií ve společnosti

2.8.1 Vliv a účinky médií

Všechny činy, které se odehrávají ve společnosti, mají vliv na politiku v zemi, vliv médií však přesahuje i vliv nevědomý a přirozený. Své politické názory v novinách vyjadřují osoby, které do funkce novináře nikdo nevolil a nepodléhají ani žádné demokratické kontrole, čímž může často docházet k indoktrinaci.⁴³ Vytvořené veřejné mínění má další vliv na fungování politiky ve státě. Politici jsou ovlivněni médii do určité míry,

⁴¹ LOKAJ, Zdeněk. *Média a realita*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007, p. 9.

⁴² MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, p. 155.

⁴³ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, p. 153.

jen populisté se rozhodují pouze podle nich.⁴⁴ Není úplně špatné se rozhodovat se podle veřejného mínění, každý politik k němu musí jednou za čas sáhnout.

Média získávají svůj vliv především díky svému neustálému působení. Hrají velice důležitou politickou roli během volebního období i mimo něj. Snaží se udržet čtenáře v obraze a on sám aktivně vyhledává zdroje přímo v nich. Některá média jsou známá svou politickou příslušností. U médií v ČR můžeme spatřit určitou provázanost s politickými stranami, jako jsou například *Haló noviny*, které jsou provázány s KSČM. Podle Bernarda Goldbergera je největším nebezpečím to, že tuto jednostrannost si samotní novináři neuvědomují.⁴⁵

Otázkou stále zůstává, jaký vliv mají skutečně média. Proti sobě stojí koncept kulturní autonomie a teorie o cíleném ovlivňování čtenářů. Zastánci konceptu kulturní autonomie tvrdí, že lidé si noviny vybírají podle jejich vlastní vůle a že tedy dopad obsahu je naprosto minimální, ne-li nulový.⁴⁶

Pokud se média skutečně snaží manipulovat se čtenáři, užívají k tomu prostředky mediální manipulace, mezi něž může patřit již výběr samotných zpráv, směšování zprávy s komentářem autora.^{47,48} Nejpoužívanější metody manipulace jsou: dramatizování, zkreslování

⁴⁴ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, p. 154.

⁴⁵ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, p. 161.

⁴⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 92.

⁴⁷ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, p. 165.

⁴⁸ Ten podle Musila přidává do takové zprávy hodnotící soud, který je naprosto subjektivní. Často se tento soud objevuje hned v prvních větách článku.

skutečnosti, exponování prvoplánově nepolitických témat, cílený výběr osob pro rozhovory, jednostranné moderování diskuzí a debat.⁴⁹

2.9 Libye před nástupem Muammara Kaddáfího

Libye, tak jak jí známe dnes, nebyla v průběhu dějin sjednoceným územím. Tato severoafrická země se skládá ze tří historických území, kterými jsou Tripolsko, Kyrenaika a Fezzán. Oblasti se od sebe v mnohém liší a administrativně byly spojeny až v době italské kolonizace. Itálie dobyla tyto osmanské provincie v roce 1912⁵⁰ po Tripolské válce, kdy se Osmané pod vlivem vzniklého konfliktu na Balkánském poloostrově museli vzdát území na severu Afriky. Zároveň nemohli vojensky konkurovat moderněji vyzbrojeným italským jednotkám.⁵¹ Předáním moci bylo jednou z dojednaných podmínek ustavených ve smlouvě z Lausanne. Italům se tak splnily dlouholeté sny o rozšíření území na sever Afriky, jako tomu bylo za doby Římského Impéria.

Proti Italům se okamžitě začalo stavit bratrstvo sanúsíja.⁵² Ostatní složky odporu nebyly dostatečně schopné se okupaci postavit. Ostatně ani odpor bratrstva sanúsíja nebyl úplně formální, ale spíše se zakládal na guerillových taktikách.

V roce 1918 došlo k vytvoření Tripolské republiky, která měla krátké trvání především kvůli soupeřivosti vedení a tlaku z Itálie.⁵³ Prvního velkého vítězství se sanúsíja dočkala nikoliv díky boji jako

⁴⁹ MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, p. 169 – 171.

⁵⁰ HAYWOOD, John. *Encyklopedie historie světa: Atlas světových dějin*. Praha: Columbus, 1998, mapa 5.14.

⁵¹ V italsko-osmanských válkách byla poprvé v boji použita letadla.

⁵² HAIMZADEH, Patrick. *V srdci Kaddáfího Libye*. Brno: Jota, 2011, p. 31.

⁵³ VANDEWALLE, Dirk J. *A History of Modern Libya*. New York: Cambridge University Press, 2006, p. 27.

takovému, ale díky boji diplomatickému. Poté, co vedení sanúsíji převzal Idrís Sanúsí, se postavil protibritskému tlaku a naopak se mu podařilo zprostředkovat sblížení, které umožnilo sanúsíji získat diplomatický status. V roce 1916 Britové zprostředkovali mírové rozhovory mezi Itálií a kyrenejskými Beduíny zastupovanými sanúsíjou. Výsledkem jednání byla mírová smlouva z Akramu z dubna 1917. Italové tak kyrenejské území kromě pobřežního pasu dali do správy bratrstvu sanúsíja.⁵⁴ V říjnu 1918 Itálie uveřejnila dokument *Legge Fondamentale*, ve kterém ustanovila separátní statusy pro Tripolskou republiku a Kyrenaiku, a o dva roky později byl Idrís Sanúsí jmenován emírem Kyrenaiky, jež dostala autonomní status.

S nástupem italského fašismu a Mussoliniho se obnovuje tlak proti snahám o nezávislost, Itálie znovu dobývá obě libyjské provincie a krvavě eliminuje složky odporu. Rezistence v Kyrenaice trvala do roku 1932, kdy padla Kufra.⁵⁵ Od té doby do konce druhé světové války zažila Libye jedno ze svých nejtemnějších období – obyvatelstvo bylo terorizováno, odváděno do koncentračních táborů, během druhé světové války se přes Libyi šestkrát přesunula severoafrická fronta.

Po druhé světové válce byla Libye dočasně spravována Velkou Británií (Kyrenaika, Tripolsko) a Francií (Fezzán). V Kyrenaice dostal emír Idrís volné pole působnosti za poskytnutí pěti dobrovolnických praporů pro britské vojsko během druhé světové války.⁵⁶ Zároveň se mu podařilo zlikvidovat veškerou politickou konkurenci a jako jediná politicky silná osobnost mohl v roce 1949 vyhlásit Emirát Kyrenaika.

⁵⁴ VANDEWALLE, Dirk J. *A History of Modern Libya*. New York: Cambridge University Press, 2006, p. 27.

⁵⁵ HAIMZADEH, Patrick. *V srdci Kaddáfího Libye*. Brno: Jota, 2011, p. 34.

⁵⁶ HAIMZADEH, Patrick. *V srdci Kaddáfího Libye*. Brno: Jota, 2011, p. 36.

V roce 1951 získává Libye nezávislost, je ustavena jako konstituční monarchie a do čela království je dosazen Idrís Sanúsí (dále Idrís I.). Rezoluci OSN velmi podporovaly Spojené státy americké, což vedlo k dobrým vztahům s Libyí za vlády Idríse I. Na začátku 50. let vládlo mezi Tripolskem a Kyrenaikou napětí a došlo k protestům kvůli zmanipulovaným volbám, jak je označila Strana tripolského národního kongresu. Manifestace byly tvrdě potlačeny a veškeré politické strany, včetně Strany tripolského národního kongresu, byly zakázány.

Důležitý zvrat ve vývoji libyjské společnosti nastává po objevení ropných ložisek v Kyrenaice v roce 1959, kdy se skokově zvýšila životní úroveň lidí díky ropným rentám a stejně tak se zvýšila i urbanizace.

1. září 1969 proběhl nekrvavý vojenský převrat vedený skupinou důstojníků. Vedení Rady revolučního vedení se ujal sedmadvacetiletý Muammar Kádďáfí, který Libyi vedl dlouhých 42 let.

Vandewalle se pozastavuje nad stezkou, kterou se Libye vydala, v závislosti na možnosti vzniku moderního státu. Nejprve v období monarchie se Libye řídila politikou ignorace politické situace, po jejím svržení v roce 1969 byla možnost vytvoření moderního státu a jeho institucí potlačována. Muammar Kádďáfí se při těchto krocích opíral o staré fungující kmenové a rodinné principy, které se mohou dostat do rozporu s principy moderního státu.⁵⁷

2.10 Osobnost Muammara Kádďáfího

Postava Vůdce Velké revoluce z 1. září a Libyjské arabské lidové socialistické džamáhírije je základním kamenem pro stavbu mediálního obrazu Libye. Jeho excentričnost, naivita, utopismus, chladné kalkuly,

⁵⁷ VANDEWALLE, Dirk J. *A History of Modern Libya*. New York: Cambridge University Press, 2006, p. 2.

populismus a originalita jeho myšlenek vytvořily kolem Muammara Kaddáfího auru podivína a na mezinárodním poli outsidera. Pravda je však mnohem pragmatičtější. Muammar Kaddáfí patřil mezi skvělé řečníky, kteří měli schopnost strhnout davy, vyznal se v libyjské společnosti a věděl, že špinavou hrou se u moci udrží mnohem déle, než kdyby praktiky, které prosazoval, uskutečňoval.

Druhý vládce novodobé Libye ve 20. století pocházel z prosté rodiny z Fezzánu z beduínského kmene Kaddáfa ze Sirty. Ačkoliv vzdělání nebylo zdarma a většina beduínského obyvatelstva byla negramotná, rozhodl se Muammarův otec do školy zainvestovat, aby jeho syn měl šance na lepší život.⁵⁸ Po základním vzdělání, Kaddáfí pokračoval na střední škole, kde si získal mnoho přátel, kteří se podíleli na vedení státu po převratu a získali důležité posty.⁵⁹

V roce 1963 začala Kaddáfího vojenská služba. Muammar Kaddáfí kolem sebe soustředil podobně smýšlející inteligenci z vojenských řad a společně vytvořili obdobu egyptských Svobodných důstojníků. V létě 1969 odletěl král Idrís I. na zahraniční cestu do Evropy, čehož Kaddáfího Hnutí svobodných důstojníků využilo a 1. září roku 1969 svrhlo království a vyhlásilo založení Libyjské arabské republiky vedenou Radou revolučního velení (RRV). V RRV se začala mezi pohlaváry rozmáhat nespokojenost s Kaddáfího osobou, kdy ve svých rukou držel veškerou moc.⁶⁰ Opozici, která proti Kaddáfímu v RRV narůstala, se podařilo

⁵⁸ BIANCO, Mirella. *Gadafi: Voice from the Desert*. London: Longman, 1975, p. 5-6.

⁵⁹ BLUNDY, David a Andrew LYCETT. *Qaddafi and the Libyan revolution*. Boston: Little, Brown, 1987, p. 39-40.

⁶⁰ KYDLÍČEK, Jakub. Libye. In: JEŽOVÁ, Michaela a Burgrová HELENA. *Současný Blízký východ: politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*. 1. vyd. Brno: Barrister, 2011, s. 64-76. ISBN 978-80-87474-45-7.

eliminovat nastolením nového státního uspořádání, kterým se stala džamáhírije.⁶¹

Muammar Kaddáfí se inspiroval ve své ideologii především socialismem, arabským nacionalismem a islámem a byl oddaný panarabským myšlenkám Gamála Abd an-Násira. Džamáhírije měla naprosto eliminovat stát ve společnosti a sami lidé měli prostřednictvím výborů o chodu země rozhodovat. Koncept džamáhírije byl rozveden v *Zelené knize*, jejíž tři části vyšly v letech 1975, 1977 a 1981.

Nastolení tohoto systému bylo Kaddáfího taktickým krokem, kdy využil zmatku, který logicky z takového systému vznikl, a zároveň ukonejšil davu pocitem podílení se na moci. Pokud Hlavní lidová konference dostala názoru, který se neshodoval s Kaddáfího představami, byl schopen díky jeho rétorickým schopnostem obrátit situaci a názor konference.⁶² Při založení džamáhírije se vzdal oficiálních postů, které zastával během fungování republiky a sám sebe označoval pouze jako symbolického vůdce a dohlážitěle, ponechal si pouze pozici velitele ozbrojených sil a vůdce Revolučních komisí, reálná moc však ležela stále v jeho rukách.

Haimzadeh se o vývoji mediálního obrazu Kaddáfího vyjadřuje následovně:

„Jeho vlastní obraz tvoří několik proměn, s nimiž jsme měli co dočinění: nejprve to byl mladý revoluční hrdina panarabského hnutí, poté

⁶¹ Džamáhírije, nebo-li vláda mas, byla státním zřízením založeným na principech přímé demokracie, islámského socialismu (arabský nacionalismus a socialismus) a afrického nacionalismu.

⁶² Zároveň využíval vyhrožování a psychické manipulace. Bývalý politický vězeň Ali Akrami psychickou manipulaci ve vězení spatřoval v celodenním vysílání z reproduktorů věznic Kaddáfího projevů. Bývalý libyjský velvyslanec v USA Ali Aujali se o Kaddáfího nátlaku na obyvatelstvo vyjádřil následovně: *„Kaddáfí kontroloval Libyjce ne tím, že je dělal šťastnými, ale tím, že je dělal nešťastnými.“* Akrami tímto vyjádření narážel především na fakt, že obyvatelstvo bylo silou zastrašováno. V dokumentu BBC jsou zmíněny veřejné popravy studentů, na které byli nuceni chodit i žáci základních škol.

*mluvčí silného odporu vůči imperialismu a naposledy až do dnešních dnů starý africký kmet.*⁶³

Chování Muammara Kaddáfího v mezinárodní politice bylo nevyzpytatelné. Zaměřoval se především na arabské státy a měl blíže ke státům východního bloku. Od Sovětského svazu Libye nakupovala zbraně, avšak Kaddáfí nikdy nepovolil stavbu sovětské vojenské základny na území Libye, především z důvodu, že Kaddáfí byl velmi antiimperialistický a stavba základny cizí země se s jeho názory naprosto rozcházel.⁶⁴ V panarabských snahách můžeme spatřit Kaddáfího ambici být vůdcem většího celku než je stát. V duchu myšlenek Násira a po vzoru Sjednocené arabské republiky se Kaddáfí snažil o spojení Libye s dalšími arabskými státy. Během dvou dekad Libye usilovala celkem sedmkrát o sjednocení: v roce 1969 s Egyptem a Súdánem (*Tripolská dohoda*), v roce 1971 s Egyptem a Sýrií (*Úmluva z Benghází*), opět s Egyptem v roce 1972, s Alžírskem v roce 1973 (*Dohody z Hassi Messaoud*), v roce 1974 s Tuniskem (*Džerbská smlouva*), v roce 1981 s Čadem (*Tripolské komuniké*) a naposledy v roce 1984 s Marokem (*Smlouva z Oudjy*).⁶⁵ Reálně došlo pouze k vytvoření Federace arabských republik (1972), do které se kromě Libye zapojily Egypt a Sýrie. Tato federace ale přispěla spíše k prohloubení vzájemných vztahů mezi Egyptem a Sýrií. Libye byla z některých jednání vyloučena. Federace se rozpadá oficiálně v roce 1977. Vrcholem neshod byl egyptsko-syrský útok na Izrael během jomkipurské války, o kterém Kaddáfí nevěděl. Egyptského prezidenta Sadata odsuzoval za mírový proces s Izraelem a podporoval teroristické složky v útoku na egyptského

⁶³ HAIMZADEH, Patrick. *V srdci Kaddáfího Libye*. Brno: Jota, 2011, p. 43.

⁶⁴ HAIMZADEH, Patrick. *V srdci Kaddáfího Libye*. Brno: Jota, 2011, p. 46.

⁶⁵ VANDEWALLE, Dirk J. *A History of Modern Libya*. New York: Cambridge University Press, 2006, p. 87.

prezidenta.⁶⁶ Na arabskou jednotu tak Kaddáfí musel zanevřít a svou pozornost obrátil směrem k Africe.

Kaddáfího přístup k západním médiím byl velmi skeptický a poskytování interview pro západní tisk bylo až do začátku nového milénia vzácné.⁶⁷ V době normalizace mezinárodních vztahů začal Kaddáfí západních medií využívat jako prostředku k osobní reklamě. Z tohoto pohledu můžeme považovat za velmi důležitý článek, který vyšel v časopisu *National Geographic* v listopadu 2000 s názvem *Libya: An Inside Look After 30 Years of Isolation*. Patrick Haimzadeh Kaddáfího označuje za výborného herce, který si dobře uvědomoval, jak výběr kulisy a kostýmů ovlivní jeho působení na diváky.⁶⁸ V 70. a 80. letech ho můžeme na fotografiích z oficiálních akcí spatřit především ve vojenských uniformách. S příchodem 90. let až do konce jeho vlády se objevoval častěji v oblečení typickém pro beduínské obyvatelstvo. To můžeme připisovat především ke změně jeho orientace na africký kontinent. Během celé své vlády však dával důraz na svůj beduínský původ a oficiální návštěvy vítal v tradičním stanu⁶⁹, ačkoliv bydlel v honosných palácích a od kmenových struktur se ve své oficiální ideologii distancoval.⁷⁰

Vůdce zároveň věděl, kdy je dobré na čas zmizet z dosahu médií. Tak udělal v roce 1986 poté, co se neúspěšně snažil zorganizovat provládní demonstrace po americkém bombardování Benghází. Obecná

⁶⁶ OLGATI Christopher, *Storyville: Gaddafi's Secret World*. In: *Storyville* [televizní dokument]. BBC4, [3.2.2014].

⁶⁷ The Guardian BETA, Guardian News, *From the archive: Gaddafi and the Guardian*. <http://www.theguardian.com/news/blog/2011/apr/07/from-the-archive-gaddafi-and-the-guardian> [29.3.2014]

⁶⁸ HAIMZADEH, Patrick. *V srdci Kaddáfího Libye*. Brno: Jota, 2011, p. 50.

⁶⁹ Stanu využíval i při zahraničních cestách. (*Storyville: Mad Dog – Gaddafi's Secret World, 2014*)

⁷⁰ QADDAFI, Muammar. *The green book: the solution to the problem of democracy, the solution to the economic problem, the social basis of the third universal theory*. Reading: Ithaca, 2005, p. 11- 14.

reakce obyvatelstva na bombardování byla apatická a provládní demonstrace se nezdařily z důvodu nezájmu možných účastníků.⁷¹

Poslední kapitola první části *Zelené knihy* se zaměřuje na média. Ačkoliv se věnuje především domácím médiím, nalézáme v této kapitole kritiku západního tisku, který se vymyká Kaddáfího teorii. Podle Kaddáfího by měla být média prostředkem pro prezentování názorů celé společnosti nikoliv jednotlivců a tedy by ani neměla být nikdy v soukromém vlastnictví. Noviny v soukromém vlastnictví by totiž s jistotou vyjadřovaly názor jednotlivce. A pokud by byl ten jedinec pomatený, mohl by si někdo pomyslet, že celá společnost je pomatená. Svoboda tisku je proto podle Kaddáfího kontroverzním problémem.⁷²

Po smrti Muammara Kaddáfího v roce 2011 se začaly do zpravodajství dostávat výpovědi osob, které se s vůdcem měly šanci setkat nebo pracovat pro něj. Dokument BBC 4 v rámci TV série Storyville *Storyville: Gaddafi's Secret World*⁷³ poskytuje svědectví takových osob a doplňuje o informace, které Kaddáfí před světem skrýval. Práce se zaměřila především na výpovědi ohledně jeho vystupování.

Jako nejintimnější vyprávění o osobnosti bývalého libyjského vůdce se jeví to, které poskytli němečtí manželé Kayserovi, kteří pro Kaddáfího pracovali na atomovém výzkumu a kteří se stali jeho blízkými přáteli.

Lutz Kayser: „(Kaddáfí) byl velmi milá, skromná osobnost a měl jsem dojem, že skrývá jeho slabosti za maskou.“

⁷¹ VANDEWALLE, Dirk J. *A History of Modern Libya*. New York: Cambridge University Press, 2006, p. 135.

⁷² QADDAFI, Muammar. *The green book: the solution to the problem of democracy, the solution to the economic problem, the social basis of the third universal theory*. Reading: Ithaca, 2005, p. 24- 27.

⁷³ OLGATI Christopher, *Storyville: Gaddafi's Secret World*. In: *Storyville* [televizní dokument]. BBC4, [3.2.2014].

Susi Kayser: *„Kaddáfí byl šarmantní, extrémně slušný muž. (...) Měl charisma, byl velmi inteligentní.“*

Postupem času se Kaddáfí začal jevit jako paranoik, který byl neustále obklopen svými bodyguardy. Susi Kayser komentovala jeho chování takto:

„Mám dojem, že Kaddáfí byl úplně změněným mužem. Občas jsem i měla pocit, že byl myslí úplně jinde. Byl zabit, jeho duch byl zabit.“; „Už nevěřil v revoluci. (...) Nechodil mezi obyčejné lidi.“

O jeho paranoie dokládají i výpovědi módní návrhářky Sylvie Owori a plastického chirurga Dr. Liacyra Ribeira, kteří vyprávějí o návštěvě paláce. Setkání probíhala v podzemí paláce, kde byl kompletně vybavený byt a chirurgický sál.

Doktor Liacyr Ribeiro vyprávěl o estetickém zákroku, který Kaddáfí podstoupil a který se musel odehrát ve dvě hodiny ráno.

„Operace byla provedena v lokální anestezii. Bez sedativ. Měl strach, že by ho někdo mohl zabít.“

V závěru dokumentu mluví newyorský fotograf Platon o jeho pocitech při pořizování snímku před Kaddáfího proslovem před OSN v New Yorku v roce 2009.

„Přišel jsem velmi blízko, jen pár palců od jeho nosu a zachytil jsem intimnost jeho duše. A pamatuji si, že jsem cítil jeho dech na mých rukách, když jsem se držel objektivu. Jeho oči (na fotografii) jsou tak temné. Můžete pátrat, jak dlouho chcete. Není v nich nic. Jako by duše zmizela.“

Za hlavní kauzy z období vládnutí Muammara Kaddáfího můžeme považovat vojenský převrat roku 1969, založení džamáhírije, konflikt s Čadem, aféru Lockerbie, aféru Billygate, problematiku zbraní hromadného ničení na území Libye, libyjskou podporu terorismu, kauzu bulharských sester, normalizaci zahraničních vztahů a pád Kaddáfího režimu.

3 METODOLOGIE

3.1 Výzkumný problém

Mediální konstrukce reality vytváří svůj vlastní svět, který záměrně i nevědomě neobsahuje některé události a prvky skutečného světa, a tím jej zkresluje. Pokud médium nemůže dávat vyvážené informace ze všech částí světa, vytváří pro příjemce informací mediální obraz, který se pro příjemce stává součástí jeho představ o reálném státu. Důvodem pro sepsání této práce je především snaha o vytvoření studie zkoumající mediální obraz Libye ve dvou nejčtenějších seriózních denících Spojených států amerických. Studie má být odpovědí na otázku, jaký mediální obraz média o Libyi poskytovala čtenářům během vlády Muammara Kaddáfího (1969 – 2011). Toho má docílit zjištěním frekvence vydávání článků spojených s Libyí, toho, zda převažovaly zprávy s pozitivní či negativní tematikou a jak velkou roli pro výběr zprávy měla návaznost události na elitní státy. Výzkum využil tradiční metody obsahové analýzy.

Z důvodu izolace, kterou kolem sebe Libye do začátku nového milénia vytvářela, a chybějících upřímných výpovědí osob Kaddáfího je tedy klíčové, jaký obraz byl o ní vytvořen.

Při tvorbě hypotéz se bude tato práce opírat především o práci Galtunga a Ruge⁷⁴ ohledně „zpravodajských hodnot“.

⁷⁴ GALTUNG, Johan a Mari Holmboe RUGE. The Structure of Foreign News. *Journal of International Peace Research*. Oslo: Peace Research Institute, 1965, p. 64-90.

3.2 Metoda zkoumání

3.2.1 Metoda obsahové analýzy

Základní definici obsahové analýzy sepsal Bernard Berelson, obsahová analýza je podle něj: „výzkumná technika pro objektivní, systematický a kvantitativní popis zjevného obsahu komunikace.“⁷⁵

McQuail⁷⁶ shrnuje použití techniky v následujícím postupu:

1. Zvolit vzorek obsahu.
2. Vytvořit relevantní rámec kategorií vnějších referentů vztahujících se k účelu zkoumání.
3. Zvolit „jednotku analýzy“ obsahu (může to být slovo, věta, oddíl, celý článek, obraz, sekvence atd.).
4. Pomocí počítání frekvence zvolených jednotek obsahu zmiňujících se o relevantních tématech umístit obsah do připraveného rámce.
5. Vyjádřit výsledky jako celkovou skladbu vybraného vzorku obsahu podle frekvence výskytu hledaných referencí.

Vzorkem obsahu jsou pro nás články v archivech *The New York Times* a *The Wall Street Journal* v rámci zpravodajství spojeného se státem Libye. Jednotkou analýzy jsou abstrakty článků, které obsahovaly klíčový výraz: „Libya“. Z tohoto vzorku byly vyloučeny články, ve kterých se toto heslo objevilo v jiné spojitosti než s referováním přímo o Libyi.⁷⁷

⁷⁵ BERELSON, Bernard. *Content analysis in communication research*. Glencoe: Free Press, 1952, p.18.

⁷⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009, p. 375.

⁷⁷ např. článek *Egypt Says Oil Output Increasing Rapidly, Hopes to Become Big Producer Like Libya*, 22.10.1969, Dostupné z: <http://pqasb.pqarchiver.com/direprints/doc/133368840.html?FMT=ABS&FMTS=ABS:AI&type=historic&date=Oct+22%2C+1969&author=By+RAY+VICKER+Staff+Reporter+of+THE+WALL+STREET+JOURNAL&pub=Wall+Street+Journal+%281923+->

Měření kvantity bude vázáno v závislosti na ukazatelích:

- Frekvence vybraných hesel v médiích
- Frekvence výskytu článků s pozitivní a negativní tematikou
- Frekvence výskytu článků s návazností na elitní státy.

V naší studii se zaměříme na pět historických období, u kterých porovnáme data ohledně zveřejňování článků, které mají negativní či pozitivní tematiku, a to jsou:

- O1: 1. září 1969 – 31. prosince 1979
 - Pro Libyi jsou v tomto období charakteristické revoluční změny v socialistickém duchu, sbližování se s arabskými státy, znárodňování a uzavírání se před západním blokem.
- O2: 1. ledna 1980 – 31. prosince 1989
 - V tomto období se Libye stává pro USA nepřitelem z důvodu znárodnění amerických těžebních zařízení a podpory terorismu ve světě.
- O3: 1. ledna 1990 – 31. prosince 1999
 - Po útoku na letadlo Pan Am 103 v prosinci roku 1988 svět zvyšuje sankce vůči Libyi. Libye se podvoluje mezinárodnímu tlaku a na konci tohoto období se Libye snaží o normalizaci zahraničních vztahů a v rámci země probíhají liberalizační procesy.
- O4: 1. ledna 2000 – 31. prosince 2010
 - Libye dále pokračuje v pozitivním trendu v rámci zahraničních vztahů, odškodňuje oběti teroristických útoků spáchaných libyjskými občany. Negativně do zahraničních vztahů zasahuje kauza bulharských sester.

- O5: 1. ledna – 16. července 2011
 - Období občanské války a pád Kaddáfího režimu. 15. července byla Dočasná národní přechodná rada uznána jako právoplatný orgán reprezentující Libyi.

3.3 Metodika výběru médií

Základní kritéria pro výběr médií byla:

- serióznost deníku
- denní frekvence vydávání
- co největší náklad v rámci USA
- prodej po celém území Spojených států amerických
- existence deníků během celého období vlády Muammara Kaddáfího.

Z výběru jsme proto naprosto vyřadili regionální a bulvární tisk.

Tři celonárodně vydávané deníky a zároveň deníky s největším nákladem jsou *The Wall Street Journal*, *The New York Times* a *USA Today*.

Tab. č. 1 Výňatek z přehledu společnosti Alliance for Audited Media – Average Circulation at the Top 25 U.S. Daily Newspaper k 31.3.2013.⁷⁸

Název novin	Tištěný náklad	Celkový náklad digitální	Celkový průměrný náklad vyjma speciálních vydání
THE WALL STREET JOURNAL	1,480,725	898,102	2,378,827
THE NEW YORK TIMES	731,395	1,133,923	1,865,318
USA TODAY	1,424,406	249,9	1,674,306

⁷⁸ Alliance for Audited Media: AAM, Alliance for Audited Media. *Top 25 U.S. Newspapers for March 2013*, <http://www.auditedmedia.com/news/research-and-data/top-25-us-newspapers-for-march-2013.aspx> [1.4.2014].

Z důvodu založení deníku USA Today v roce 1982⁷⁹ byl tento deník z výzkumu vyloučen, protože nepokrývá požadovaný historický úsek.

3.3.1 Charakteristika zkoumaných médií

3.3.1.1 *The Wall Street Journal*

The Wall Street Journal (dále jen *WSJ*) je mezinárodně publikovaný deník vydávaný společností Dow Jones & Company sídlící v New Yorku. Dow Jones & Company má tři divize: Dow Jones Enterprise Media Group, Dow Jones Local Media Group a Dow Jones Consumer Media Group. Poslední zmiňovaný vydává kromě *WSJ* dalších sedm titulů: *Barron's Magazine*, *Far Eastern Economic Review*, *SmartMoney*, *Vedomosti*, *MarketWatch.com*, *Wall Street Journal Radio Network* a *Fins.com*. Společnost Dow Jones & Company byla založena v roce 1882 a první edice *WSJ* byla vydána 8. července 1889.

Náplní *WSJ* je především zpravodajství z oblasti ekonomiky USA a mezinárodní ekonomiky a finanční zpravodajství. Zpravodajství mimo tyto oblasti bylo zavedeno po odeznění Velké hospodářské krize a pevně se ukotvilo do podoby novin v 60. letech.⁸⁰

3.3.1.2 *The New York Times*

The New York Times (dále jen *NYT*) je americký newyorský deník vydávaný společností The New York Times Company sídlící v New Yorku. U založení *NYT* stál žurnalista a politik Henry Jarvis Raymond a první číslo *New-York Daily Times*, jméno *The New York Times* získal již v roce 1857, bylo vydáno 18. 9. 1851. Deník *New-York Daily Times*

⁷⁹ USA TODAY, Gannet Compan., *Brand*, <http://www.usatoday.com/about/>, [1.4.2014].

⁸⁰ Encyclopædia Britannica, Encyclopædia Britannica, Inc., *Wall Street Journal*, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/634727/The-Wall-Street-Journal> [2.4.2014].

začínal jako tzv. *penny press*.⁸¹ Tyto noviny se vyhýbaly senzacechtivosti a snažily se umírněný a objektivní styl podávání zpráv.⁸²

Po propadu tržeb *NYT* byl zachráněn odkoupením Adolphem Simonem Ochsem v roce 1896, který upravil stávající formát deníku. Kladl důraz na zlepšení podávání „zpráv dne“, na udržení a zdůraznění preciznosti v poskytování zahraničních zpráv a na eliminaci jakékoliv fikce.⁸³

Největší prestiž si *NYT* získal díky perfektnímu pokrytí zpráv ohledně potopení Titanicu v roce 1912 a obou světových válek.⁸⁴

NYT je vlastníkem nejvíce Pulitzerových cen v rámci zpravodajských společností. První si zasloužil zveřejňováním výňatků z diplomatického deníku *Pentagon Paper*.⁸⁵

Využíváním nejnovějších technologií se *NYT* vždy snažil o co největší navýšení nákladu novinového vydání, ať už to bylo zavedením zasílání národní edice novin přes satelit do tiskáren po celých Spojených státech amerických v 70. letech nebo spuštěním online edice v roce 1995.⁸⁶

⁸¹ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009, p. 83.

⁸² Encyclopædia Britannica, Encyclopædia Britannica, Inc., The New York Times, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/412546/The-New-York-Times> [2.4.2014].

⁸³ Encyclopædia Britannica, Encyclopædia Britannica, Inc., The New York Times, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/412546/The-New-York-Times> [2.4.2014].

⁸⁴ Encyclopædia Britannica, Encyclopædia Britannica, Inc., The New York Times, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/412546/The-New-York-Times> [2.4.2014].

⁸⁵ Encyclopædia Britannica, Encyclopædia Britannica, Inc., The New York Times, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/412546/The-New-York-Times> [2.4.2014].

⁸⁶ Encyclopædia Britannica, Encyclopædia Britannica, Inc., The New York Times, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/412546/The-New-York-Times> [2.4.2014].

3.4 Výzkumné otázky a hypotézy

3.4.1 Výzkumné otázky

Cílem výzkumu je, kromě zjištění frekvence článků, zároveň zodpovědět tyto výzkumné otázky:

VO1: Jaký byl poměr zpráv s negativní a pozitivní tematikou?

VO2: Jaký byl poměr zpráv o událostech, které měly návaznost na elitní národy oproti událostem, které tuto návaznost neměly?

3.4.2 Hypotézy

3.4.2.1 Zpravodajská činnost médií v agendě událostí spojených s Libyí v letech 1969 – 2011 v závislosti na pozitivitě či negativitě referované události

VO1: Jaký byl poměr zpráv s negativní a pozitivní tematikou?

H1: V obdobích O1 – O3 budou převládat zprávy s negativní tematikou nad zprávami s pozitivní tematikou.

H2: V období O4 budou převládat zprávy s pozitivní tematikou nad zprávami s negativní tematikou.

H3: V období O5 budou převládat zprávy s negativní tematikou nad zprávami s pozitivní tematikou.

Operacionalizace:

Negativita: Při vytváření hypotéz se především opíráme o teorii zpravodajských hodnot (viz. Gatekeeping) podle Galtunga a Ruge. Dle této teorie mají události, které jsou negativní, větší pravděpodobnost, že se stanou zprávou.

Tematiku zpráv budeme dělit na pozitivní, negativní a neutrální (v tomto zahrneme i zprávy, u kterých není možné s jistotou rozlišit její charakter). Pozitivitu či negativitu budeme odvozovat v závislosti na americké zahraniční politice vůči Libyi a ideologickému základu USA.

- negativní: převraty a pokusy o ně, znárodňování, slučování a pokusy o slučování Libye s okolními státy, diplomatické roztržky, vojenské akce a zásahy, zvyšování cen ropy, sankce Libye vůči západním státům, pozitivní politika Libye vůči SSSR, lidská práva, terorismus, sankce vůči Libyi.
- neutrální: finanční přehledy a zprávy, jednání Libye se státy mimo G8, oznámení o budoucích jednáních, legislativní změny v rámci Libye, rozpad federací a libyjských snah o spojení s dalšími arabskými státy, v roce 2011 postup rebelů.⁸⁷
- pozitivní: liberalizace politická a ekonomická, spolupráce Libye s mezinárodním společenstvím, normalizace zahraničních vztahů Libye, projekty, mezinárodní tlak na Libyi, objev nových ropných ložisek.

Převaha: Ze srovnání budou vyloučeny zprávy s neutrální povahou. Ze zbylých článků bude procentuálně vyjádřeno, kolik zpráv referovalo o pozitivních událostech a kolik a událostech negativních. Převažující část bude ta, která přesáhne hodnotu 50%.

⁸⁷ Z důvodu, že se jedná o válečný konflikt a v námi zkoumaném období ještě opoziční jednotky neměly oficiální uznání ze strany USA, budeme pozitivní postup rebelů vyhodnocovat jako neutrální zprávy.

3.4.2.2 Zpravodajská činnost médií v agendě událostí spojených s Libyí v letech 1969 – 2011 v závislosti na vztahu události k elitním státům

VO2: Jaký byl poměr zpráv o událostech, které měly návaznost na elitní národy oproti událostem, které tuto návaznost neměly?

H4: Ve všech zkoumaných obdobích budou převládat zprávy s návazností na elitní národy.

Operacionalizace:

Elitní národy: Jako elitní národy budeme vnímat státy G8: USA, Kanadu, Velkou Británii, Německo, Francii, Itálii, Japonsko a Rusko. Pokud se vyskytne zpráva věnující se Radě Bezpečnosti OSN, bude tato zpráva vnímána jako navazující na elitní státy.

Převaha: Procentuálně vyjádříme, kolik zpráv referovalo o pozitivních událostech a kolik a událostech negativních. Převažující část bude ta, která přesáhne hodnotu 50%.

4 ANALÝZA

4.1 Charakteristika vzorku

Výzkumný vzorek této práce tvoří celkem 3864 článků, z nichž 1653 pochází z deníku *WSJ* a 2211 z *NYT*. Z úplně původních výsledků vyhledávání musela být valná většina článků z výzkumu vyřazena kvůli jejich minimální návaznosti na Libyi. Jednalo se především o články, ve kterých se heslo Libye objevilo v souvislosti s porovnáním velikostí nebo určitých událostí, které již nebyly aktuální. Vyřazeny byly naprosto články *NYT* z rubriky sport, dopisy čtenářů, úmrtní oznámení, naopak byly ponechány názorové články. Stejně tak ze vzorku byly vyloučeny články z rubriky *Abreast of the Market*, *Digest of Earning Reports*, *Commodities a Heard on the Street* z *WSJ*. Ve vzorku zůstaly zachovány články, které mají souvislost se založením, pokračováním nebo ukončením působení světových a amerických společností v Libyi. Pro vyhledávání článků byly použity archivy *The New York Times Article Archive*⁸⁸ a *Dow Jones Reprints*⁸⁹.

Články, které byly vybrány k následné analýze, byly hodnoceny podle jejich návaznosti na elitní státy a podle toho, zda událost, o níž zpráva pojednávala, byla negativní, pozitivní či neutrální.

U článků z *WSJ* nebylo možné získat bezplatný přístup k celým článkům, a tak k analýze byly využity abstrakty nebo zpřístupněné perexy.⁹⁰

⁸⁸ DOW JONES INC. *Dow Jones Reprints: The Wall Street Journal Deep Archive*, <http://pqasb.pqarchiver.com/djreprints/advancedsearch.html>, [26.4.2014].

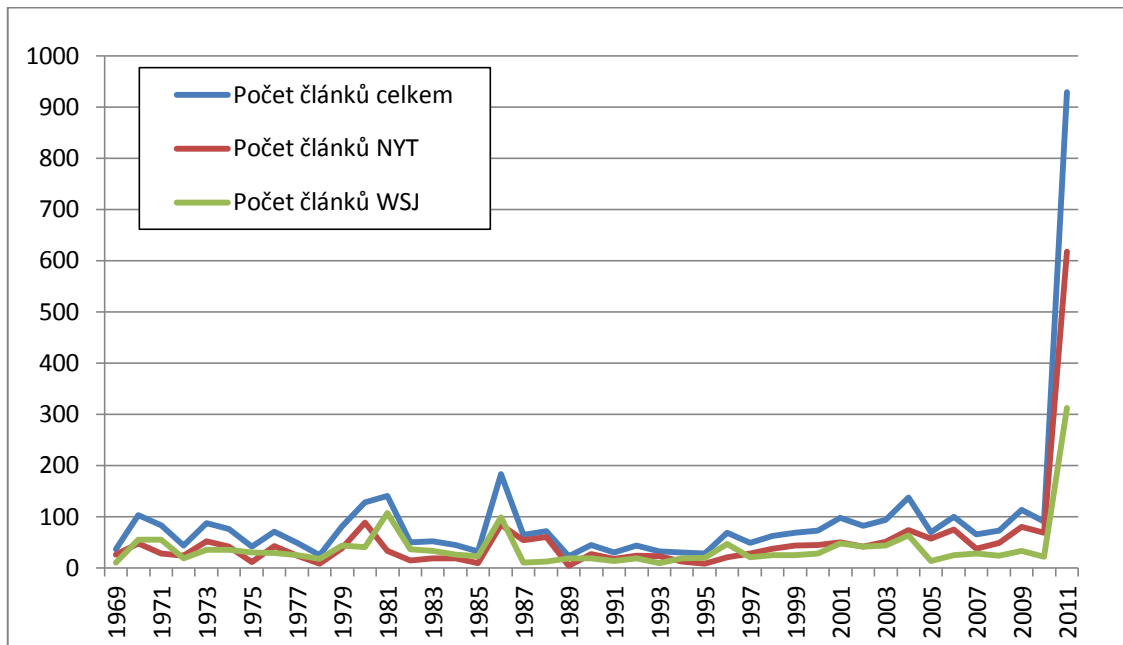
⁸⁹ THE NEW YORK TIMES COMPANY. *New York Times Article Archive - NYTimes.com*, <http://www.nytimes.com/ref/membercenter/nytarchive.html>, [26.4.2014].

⁹⁰ První věty článku jsou nejdůležitější, protože v nich autor uvádí nejdůležitější informace, které mají čtenáře nalákat ke čtení. Zároveň první odstavec vypovídá o tónu, v jakém je článek napsán.

4.2 Frekvence článků ve zkoumaném období

Graf č. 1 znázorňuje rozložení počtu článků v závislosti na roku jejich vydání.

Graf č. 1 Rozložení počtu článků⁹¹

Nejnižší počty článků referujících o Libyi⁹² byly v letech 1972, 1975, 1978, 1984, 1985, 1989, 1990-1995. Tyto roky spojuje především nízký počet událostí s návazností na elitní národy, o kterých by média mohla referovat. Také probíhaly změny uvnitř Libye, které pokud se nedotýkaly občanů a společností na území Libye, nebyly pro média zajímavé. V roce 1972 probíhaly legislativní změny uvnitř Libye a s USA souviselo především omezení počtu zaměstnanců tripolské ambasády a územní problematika v zálivu Velká Sirta. V roce 1975 proběhl v Libyi pokus o převrat a USA omezily vývoz strategického vybavení do Libye. Zkoumaná média se v tomto roce nezmiňovala ani o vydání Zelené knihy, ani o vnitřních změnách v rámci Libye. V roce 1978 zrušila Libye

⁹¹ Zdroj: vlastní výzkum.

⁹² Roky, kdy bylo článků v obou médiích 45 a méně.

osobní vlastnictví a probíhal konflikt s Čadem. O Libyi se psalo často v souvislosti s guerillovými skupinami, které měly údajně podstoupit výcvik na libyjském území. Pro rok 1984 byla zásadní obnova Kaddáfího výzvy pro boj proti „toulavým psům“⁹³ a zastřelení policistky Yvonne Fletcher před libyjskou ambasádou v Londýně. V roce 1985 Libye vyhostila zahraniční pracovníky a v reakci na toto USA zakázaly dovoz libyjské ropy do USA. USA sestřelily dva libyjské letouny nad zálivem Velká Sirta v roce 1989 a Libye v tom samém roce navrací Čadu oblast Aouzou. V letech 1990 – 1991 je Libye dána do souvislosti s atentátem na letadlo společnosti Pan Am. Pozornost médií se v těchto letech stahuje především směrem na konflikt v Perském Zálivu. V letech 1992 – 1995 se rozšiřují embarga a omezení vůči Libyi ze strany USA a OSN, probíhají vyjednávání s libyjskou vládou ohledně vydání podezřelých v případě atentátu na letadlo společnosti Pan Am. Události slabých roků se dají zhodnotit jako jednorázové a s minimálním vývojem, tedy ani nebylo možné o nich produkovat větší počet článků.

Nejvyšší počet článků se objevil v roce 2011, a to především v souvislosti s probíhající občanskou válkou v Libyi. Téměř dvojnásobný počet článků o událostech roku 2011 se objevil v deníku *NYT*, který je znám svou snahou a co nejlepší pokrytí válečného zpravodajství. Jako články s vyšším počtem článků budeme hodnotit roky se 100 a více články. Mezi ty patří roky 1970, 1980, 1981, 1986, 2004, 2006 a 2009. V roce 1970 se řeší především změny v Libyi v souvislosti se zahraničními firmami a do 80. let se Libye často objevuje jako radikální člen ve člancích o jednáních organizace OPEC, která v této době měla zásadní slovo o cenách ropy. Zároveň v roce 1970 umírá egyptský prezident Násir, k němuž Muammar Kaddáfí vzhlížel, a řešila se budoucnost panarabské myšlenky. V roce 1979 dochází k velkému

⁹³ Disidenti.

zhoršení vztahů Libye a USA⁹⁴, kdy USA v roce 1980 stahuje veškeré zbývající diplomaty z území. Libye se velmi radikalizuje ve své rétorice vůči Západu a Kaddáfí poprvé vyzývá k boji proti „toulavým psům“. V návaznosti na zápis Libye na americký seznam států podporujících terorismus se objevuje spousta článků zkoumající libyjská napojení na teroristické skupiny po světě. V roce 1980 se objevuje médii velmi probíraná aféra „*Billygate*“, ve které bylo zjištěno, že bratr prezidenta Cartera byl podplacen libyjskou vládou a měl údajně za Libyi lobovat. V podobném duchu se nese i rok 1981, avšak situaci přiostrňuje konflikt v zálivu Velká Sirta, kdy americké jednotky sestřelují dvě libyjská vojenská letadla a z Libye se stahují zahraniční ropné společnosti. V roce 1986 zakazuje dovoz veškerých libyjských produktů a americké společnosti mají zákaz průmyslových a komerčních akcí v Libyi. Tyto zakazy vedly k častému stíhání firem, které omezení porušily. V Berlínském klubu byla daný rok odpálena bomba a z útoku byla později Libye obviněna. O deset dní později začalo americké bombardování libyjských měst Tripolis a Benghází, které podle dalších článků mělo návaznost na libyjskou podporu terorismu. Zajímavostí roku 1986 je obvinění americké vlády z podávání lživých informací ohledně Libye, což americká vláda vyvrátila. Oproti těmto rokům je rok 2004 v médiích mnohem optimističtější, kvůli libyjské vůli vzdát se zbraní hromadného ničení a biologických zbraní a spolupracuje s Velkou Británií a Francií na vyplacení odškodnění rodinám pozůstalých z letu Pan Am 103 a letu UTA 772, za což se Libye dočkává zrušení sankcí OSN a částečného uvolnění amerických sankcí. *WSJ* v roce 2006 řeší nutnost sejmutí amerických sankcí a odstranění Libye ze seznamu států podporujících terorismus. Také se velmi mluví o již bývalém libyjském jaderném programu, který byl napojen na Pákistán a Severní Koreu. Pro rok 2009 je velmi důležité

⁹⁴ Libye byla zařazena na seznam států podporujících terorismus.

srpnové propuštění atentátníka z Lockerbie, proti kterému se zvedla velká vlna nevole a kritiky, a média se zabývala možností, že toto propuštění mohlo být účelné. Také je řešena problematika uprchlíků proudících z Afriky přes Libyi do Evropy, což mělo mnohdy fatální následky jako utopení uprchlíků na moři nebo jejich vytlačování od pobřeží cílové země.

Průměrný počet článků za jeden rok je 71 článků.⁹⁵ V počítání tohoto průměru jsme vynechali rok 2011, který je oproti ostatním rokům ojedinělý⁹⁶ a s 936 články byl též nejsilnějším rokem v závislosti na počtu článků. Nejslabším rokem s 23 články byl rok 1989. Podle výsledků výzkumu⁹⁷ můžeme tvrdit, že Libye měla neustálou pozornost médií a nedošlo k výpadku v žádném z roků. Problematické však bylo referování v některých letech, ve kterých nedošlo k mnoha událostem v návaznosti na elitní národy. Za povšimnutí, kromě mnohem nižšího počtu zpráv bez návaznosti na elitní národy, stojí i fakt, že média naprosto minimálně referovala o politických změnách, ke kterým docházelo na území Libye, jako byl například přerod na džamáhíriji. Pokud o podobných událostech média referovala, bylo to ve zkratce a v souvislosti s jinou a větší událostí.

⁹⁵ Průměrný počet článků za rok je u *The Wall Street Journal* 33 a u *The New York Times* 39.

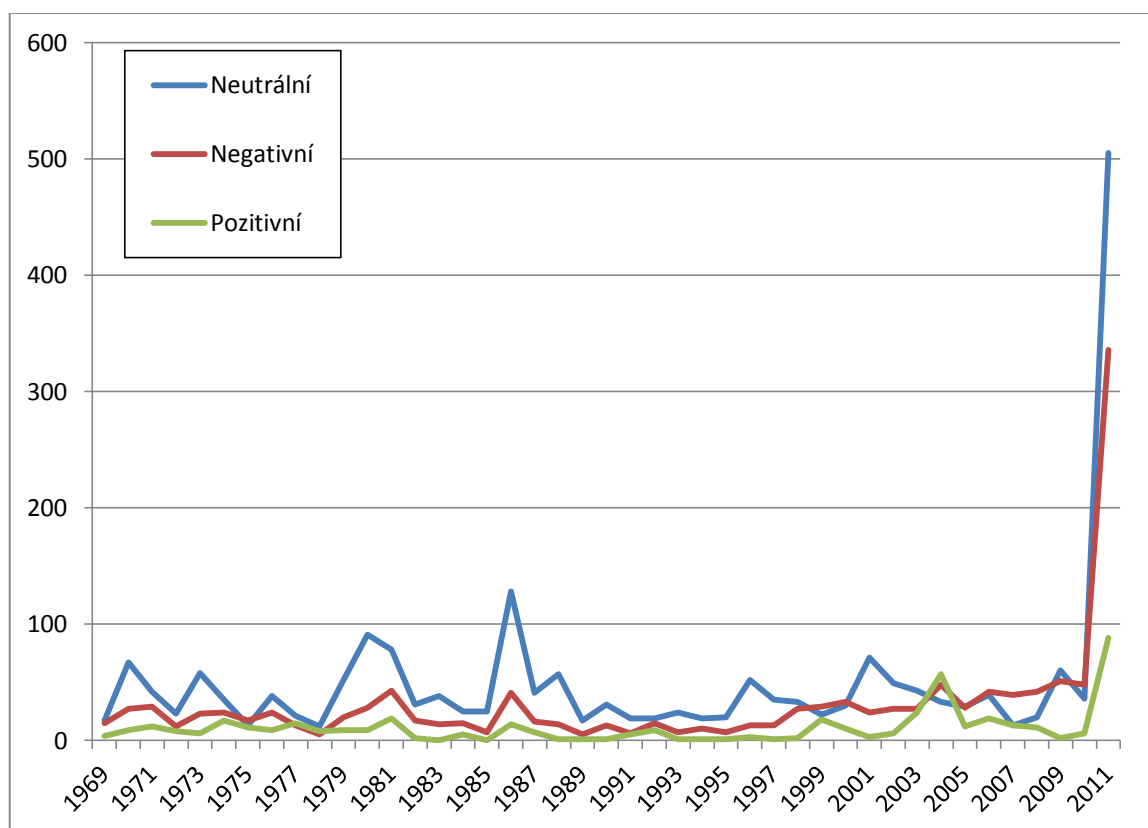
⁹⁶ Souhrnná tabulka všech článků – Tab. č. 9, se nachází v přílohách této práce. Tabulku Tab. č. 10 a Tab. č. 11 se zabývají jednotlivými zkoumanými médii.

⁹⁷ viz. Tab. č. 9, Tab. č. 10 a Tab. č. 11.

4.3 Zpravodajská činnost médií v agendě událostí spojených s Libyí v letech 1969 – 2011 v závislosti na pozitivitě či negativitě referované události

V námi zkoumaném období se vyskytlo celkem 2111 zpráv s negativními událostmi, 1294 zpráv s neutrálními událostmi a 459 zpráv s pozitivními událostmi. Počet negativních zpráv je tedy až 4,5 násobný oproti počtu zpráv pozitivních. Za neutrální zprávu byly považovány zprávy, které nemohly být vnímány jako pozitivní či neutrální, nebo u nich nebylo možné určit, jaký je jejich charakter. Vývoj počtu zpráv v závislosti na pozitivitě či negativitě zprávy za obě zkoumaná média jsou zpracována v grafu č. 2.

Graf č. 2 Rozložení počtu článků v závislosti na jejich pozitivitě či negativitě⁹⁸

⁹⁸ Zdroj: vlastní výzkum.

Podle grafu č. 2 je zřejmý trend převažujících negativních zpráv, který byl přerušen v roce 2004. V roce 2007 je podíl článků pozitivních a negativních vyrovnaný.

Hypotézy H1 – H3 byly založeny na předpokladu, že média budou psát především o zprávách negativních a během předvýzkumu jsme zjistili přibližný poměr pozitivních a negativních událostí.⁹⁹ Pokud se v některém z období vyskytlo více než 75% pozitivních událostí (v poměru k negativním událostem), bylo předpokládáno, že v tomto období bude vyšší počet článků s pozitivní tematikou. Podmínka více než 75% pozitivních událostí byla splněna pouze v období O4.

4.3.1 Poměr pozitivních a negativních zpráv v letech 1969 – 1999

Hypotéza H1: V obdobích O1 – O3 budou převládat zprávy s negativní tematikou nad zprávami s pozitivní tematikou.

Hypotéza H1 předpokládá na základě poznatků Galtunga a Ruge, že o rozvojových zemích, jako je Libye, je referováno především v souvislosti s negativními událostmi. Před určením hypotézy jsme zjistili, jaký je poměr pozitivních a negativních událostí v daném období. Vodítkem pro důležitost události nám byla časová osa historie Libye v knize *A History of Modern Libya* od Dirka Vandewalle.¹⁰⁰

⁹⁹ Podle časové osy v: VANDEWALLE, Dirk J. *A History of Modern Libya*. New York: Cambridge University Press, 2006, p. xvi-xxvii.

¹⁰⁰ VANDEWALLE, Dirk J. *A History of Modern Libya*. New York: Cambridge University Press, 2006, p. xvi-xxvii.

Tab. č. 2 Výskyt událostí podle negativity v obdobích O1 – O3¹⁰¹

		Počet událostí	Procentuální podíl (bez neutrálních událostí)
Období O1	Pozitivní	3	6,80%
	Negativní	41	93,20%
	Neutrální	27	-
Období O2	Pozitivní	6	20%
	Negativní	24	80%
	Neutrální	7	-
Období O3	Pozitivní	6	42,90%
	Negativní	8	57,10%
	Neutrální	1	-

Jelikož v žádném z těchto období nepřesahoval podíl pozitivních zpráv oproti negativním 75%, shledali jsme, že předpoklad Galtunga a Ruge bude uplatnitelný, a proto se v těchto období budou vyskytovat především články s negativní tematikou.

Podrobným zkoumáním článků z období O1 – O3 jsme došli k závěru, že ani v jednom z těchto období nepřesáhl podíl pozitivních článků 50%.

¹⁰¹ Zdroj: vlastní výzkum.

Tab. č. 3 Výskyt článků podle negativity v obdobích O1 – O3¹⁰²

		Počet článků	Procentuální podíl (bez neutrálních článků)
Období O1	Pozitivní	108	22,20%
	Negativní	378	77,80%
	Neutrální	209	-
Období O2	Pozitivní	58	9,80%
	Negativní	531	90,20%
	Neutrální	200	-
Období O3	Pozitivní	42	13,30%
	Negativní	274	86,70%
	Neutrální	140	-

Dle výše uvedených informací můžeme hypotézu H1 potvrdit.

4.3.2 Poměr pozitivních a negativních zpráv v letech 2000 - 2010

Hypotéza H2: V období O4 budou převládat zprávy s pozitivní tematikou nad zprávami s negativní tematikou.

Období O4 jako jediné splňuje podmínku, že podíl pozitivních událostí je se 75% vyšší v porovnání s událostmi negativními. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli zjistit, zda poznatky Galtunga a Ruge se dají aplikovat i na období, ve kterých počet pozitivních událostí výrazně převyšuje počet událostí negativních.

¹⁰² Zdroj: vlastní výzkum.

Tab. č. 4 Výskyt událostí podle negativity v období O4¹⁰³

		Počet událostí	Procentuální podíl (bez neutrálních událostí)
Období O4	Pozitivní	24	88,90%
	Negativní	3	11,10%
	Neutrální	5	-

Ačkoliv počet pozitivních událostí překonal počet událostí negativních o 77,8%, počet článků zabývajících se negativními událostmi stále převažoval. Bylo tomu tak především z důvodu, že se média velmi často vracela k událostem minulým, které měly návaznost na jaderný program Libye či jejího napojení na teroristické sítě.

Tab. č. 5 Výskyt článků podle negativity v období O4¹⁰⁴

		Počet článků	Procentuální podíl (bez neutrálních článků)
Období O4	Pozitivní	163	28,50%
	Negativní	409	71,50%
	Neutrální	423	-

Hypotézu ohledně převahy zpráv pozitivních v letech 2000 – 2011 tedy můžeme zamítnout.

4.3.3 Poměr pozitivních a negativních zpráv v roce 2011

Hypotéza H3: V období O5 budou převládat zprávy s negativní tematikou nad zprávami s pozitivní tematikou.

¹⁰³ Zdroj: vlastní výzkum.

¹⁰⁴ Zdroj: vlastní výzkum.

V únoru roku 2011 začínají v Libyi občané protestovat proti režimu Muammara Kaddáfího, protesty se postupně přemění v občanskou válku, do které vojensky zasáhnou také mocnosti. Protože se jednalo o událost, u níž se předpokládá velký nárůst počtu článků, byl rok 2011 stanoven jako samostatné období. Jelikož jsme si válečné konflikty stanovili jako události negativní, budeme předpokládat, že počet zpráv s pozitivními událostmi se bude týkat především přístupu elitních států k věci sankcí proti Libyi, a těch by se mělo vyskytovat minimum.

Tab. č. 6 Výskyt článků podle negativity v období O5¹⁰⁵

		Počet článků	Procentuální podíl (bez neutrálních článků)
Období O5	Pozitivní	88	14,80%
	Negativní	505	85,20%
	Neutrální	336	-

Hypotézu H3 tedy můžeme považovat za validní.

4.3.4 Srovnání WSJ a NYT v závislosti na pozitivitě či negativitě referované události

Pro komplexnost zkoumaných dat jsme se rozhodli porovnat data z obou deníků a zjistit, zda by se výsledek výzkumných otázek změnil v závislosti na zkoumaném deníku. Tab. č. 12 se nachází v přílohách této práce a dokládá, že v žádném ze zkoumaných období u žádného z deníků nepřevládaly články s pozitivní tematikou. Jediným rozdílem je vyšší procento pozitivních zpráv u deníku *WSJ*.

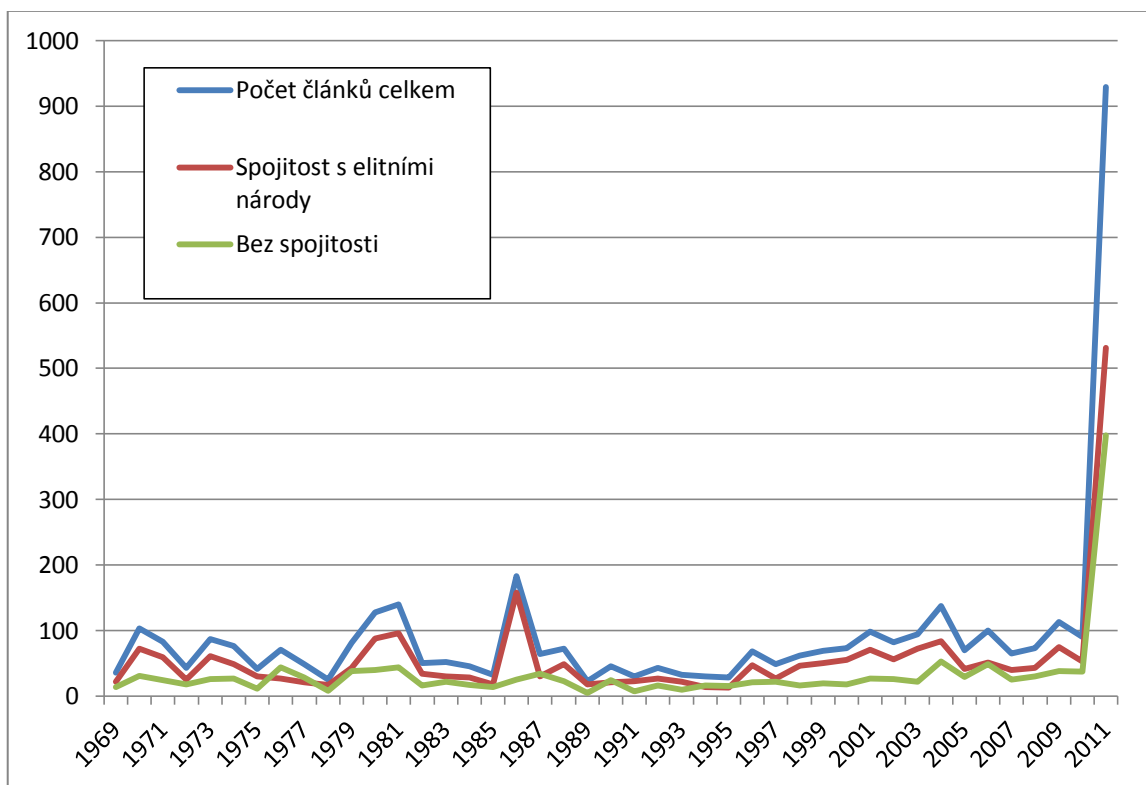
¹⁰⁵ Zdroj: vlastní výzkum.

4.4 Zpravodajská činnost médií v agendě událostí spojených s Libyí v letech 1969 – 2011 v závislosti na vztahu události k elitním státům

V letech 1969 – 2011 se vyskytlo celkem 2437 článků s návazností na elitní státy a 1427 článků tuto návaznost nemělo. Elitními státy byly myšleny státy skupiny G8, a pokud se ve článku mluvilo o Radě Bezpečnosti OSN, byla zpráva též pokládána za zprávu s návazností na elitní státy. Výjimky nebyly uplatňovány, ani pokud se jednalo o spojení USA.

Vývoj počtu článků v závislosti na návaznosti na elitní státy je zaznamenán v grafu č. 3:

Graf č. 3 Rozložení počtu článků v závislosti na jejich návaznosti na elitní státy¹⁰⁶

¹⁰⁶ Zdroj: vlastní výzkum.

Graf č. 3 ukazuje fakt, že většinu let je o Libyi referováno ve spojitosti s elitním státem. Výjimkami jsou roky 1974, 1987, 1994 a 1995.

4.4.1 Poměr zpráv podle návaznosti na elitní státy v letech 1969 - 2011

Hypotéza H4: Ve všech zkoumaných obdobích budou převládat zprávy s návazností na elitní národy.

Hypotéza H4 je založena na teorii zpravodajských hodnot Galtunga a Ruge, která tvrdí, že o zemích třetího světa je referováno především v souvislosti s elitními státy. Podobně jako v případě výzkumné otázky V1 a jejích hypotéz jsme v rámci předvýzkumu zjistili přibližný počet událostí s návazností na elitní národy. Podle těchto údajů jsme usoudili, že ani v jednom z období nebylo možné předpokládat vyšší počet zpráv bez návaznosti na elitní národy, protože v žádném z období nebyl poměr událostí bez návaznosti na elitní národy vyšší než 75% oproti událostem s návazností na elitní národy.

Tab. č. 7 Výskyt událostí podle návaznosti na elitní státy v obdobích O1 – O4¹⁰⁷

		Počet událostí	Procentuální podíl
Období O1	S návazností	24	33,80%
	Bez návaznosti	47	66,20%
Období O2	S návazností	20	54,10%
	Bez návaznosti	17	45,90%
Období O3	S návazností	12	80%
	Bez návaznosti	3	20%
Období O4	S návazností	23	71,90%
	Bez návaznosti	9	28,10%

¹⁰⁷ Zdroj: vlastní výzkum.

Rok 2011 jsme vnímali jako rok, v němž je předpokládán počet většího množství článků s návazností na elitní národy z důvodu zapojení mocností do konfliktu.

Tab. č. 8 Výskyt článků podle návaznosti na elitní státy v obdobích O1 – O5¹⁰⁸

		Počet článků	Procentuální podíl
Období O1	S návazností	426	61,30%
	Bez návaznosti	269	38,70%
Období O2	S návazností	549	69,60%
	Bez návaznosti	240	30,40%
Období O3	S návazností	290	63,60%
	Bez návaznosti	166	36,40%
Období O4	S návazností	641	64,40%
	Bez návaznosti	354	35,60%
Období O5	S návazností	531	57,20%
	Bez návaznosti	398	42,80%

Protože v žádném ze zkoumaných období nedošlo k převaze článků, které neměly návaznost na elitní národy, můžeme hypotézu H4 považovat za validní.

4.4.2 Srovnání WSJ a NYT v závislosti na poměru zpráv podle návaznosti na elitní státy

Jako tomu bylo u zkoumání poměrů pozitivních a negativních zpráv ve zpravodajství sledovaných médií, i zde porovnáme jednotlivá média. Tab. č. 13 se nachází v přílohách této práce a odhaluje anomálii v období O1 u deníku *NYT*. V období O1 totiž deník *NYT* referoval více o událostech bez návaznosti na elitní státy. Můžeme tedy konstatovat, že pokud se zvýší počet událostí, které nemají návaznost na elitní národy, zvyšuje se pravděpodobnost vyššího výskytu článků, které o takových

¹⁰⁸ Zdroj: vlastní výzkum.

událostech píší. Pokud by hypotéza H4 byla aplikována pouze na deník *NYT*, byla by vyvrácena, na rozdíl od našeho závěru, ke kterému jsme došli použitím součtu článků obou zkoumaných deníků.

5 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zjistit, jaký mediální obraz o Libyi za vlády Muammara Kaddáfího vytvářely americké celostátně prodávané deníky *The New York Times* a *The Wall Street Journal*. Práce se soustředila na frekvenci vydávání článků a roli faktorů negativity a návaznosti na elitní národy při zveřejnění článků. K dosažení cíle jsme použili metodu obsahové analýzy a při stavbě hypotéz jsme se opírali o teorii zpravodajských hodnot Johana Galtunga a Mari Holmboe Ruge.

Výsledkem této práce je zjištění, že v letech 1969 – 2010 byl průměrný počet článků zabývajících se Libyí za oba deníky přibližně 71 článků za rok, v žádném roce nedošlo k naprostému přerušení referování o této severoafrické zemi. Proto můžeme považovat obraz Libye v návaznosti na frekvenci vydávaných článků za celistvý. Nejsilnějším rokem, z námi zkoumaného období, byl rok 2011 s 929 články, které byly vydány mezi 1. lednem 2011 a 16. červencem 2011. Za vysoký počet článků, který se v tom roce vyskytl, může především kombinace tří faktorů: spojitost událostí s elitními národy, negativita událostí a nepřetržitost událostí.

Práce se zabývala zároveň dvěma z výše zmíněných faktorů, a to působením negativity události na vydávané články a návazností události na elitní státy. Výsledkem těchto pozorování je posouzení obou faktorů jako klíčových pro uveřejnění zprávy o dané události v médiích. Většinou jsme potvrdili teorii Galtunga a Ruge, ale byla nalezena odchylka v období 1969 – 1979 u článků z deníku *The New York Times*. Ve zmíněném období totiž počet zpráv nesouvisejících s elitními státy převyšuje počet zpráv s touto souvislostí. Deník *The New York Times* se totiž zabýval z počátku změnami vnitřního uspořádání Libye, osudem svrženého krále Idrise I. a panarabskými snahami na Blízkém Východě,

i přes to, že tyto události nesouvisely s elitními národy. Došli jsme tedy k závěru, že se zvyšujícím se počtem událostí bez návaznosti na elitní státy se zvyšuje pravděpodobnost výskytu zpráv o těchto událostech.

Teorie o důležitosti faktoru negativity události se v naší práci potvrdila, ačkoliv jsme předpokládali, že v letech 2000 – 2010 by mohl nastat zvrát kvůli progresivním změnám v libyjské zahraniční politice a přístupu k řešení problematiky terorismu a zbraní hromadného ničení. Za pozornost u tohoto období stojí fakt, že ačkoliv bylo referováno o pozitivním vývoji Libye vůči USA, média zastávala velmi skeptický postoj a připomínala minulé chyby a prohřešky severoafrické země. Mediální obraz Libye byl tedy po celé zkoumané období negativní s mírným zlepšením kolem roku 2004.

6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura:

BERELSON, Bernard. *Content analysis in communication research*. Glencoe: Free Press, 1952.

BIANCO, Mirella. *Gadafi: voice from the desert*. London: Longman, 1975, iii-xix, 197 p., plate. ISBN 05-827-8062-4.

BLUNDY, David a Andrew LYCETT. *Qaddafi and the Libyan revolution*. 1st U.S. ed. Boston: Little, Brown, 1987, 230 p., [8] p. of plates. ISBN 03-161-0042-0.

GALTUNG, Johan a Mari Holmboe RUGE. *The Structure of Foreign News. Journal of International Peace Research*. 1965, roč. 2, č. 1, The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus crisis. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/423011?uid=3739192&uid=2&uid=4&sid=21103381150457>

GALTUNG, Johan a Richard C. VINCENT. *Global Glasnost: Toward a New World Information/Communication Order?*. Honolulu, Hawaii: University of Hawaii, Manoa, 1991. Dostupné z: http://www.academia.edu/498799/Global_glasnost_toward_a_new_world_information_and_communication_order

GITLIN, Todd. *The whole world is watching: mass media in the making*. Berkeley, CA: University of California Press, 2003, xxv, 327 p. ISBN 05-202-3932-6

HAIMZADEH, Patrick. *V srdci Kaddáfího Libye*. V Brně: Jota, 2011, 155 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7217-911-4.

HAYWOOD, John. Encyklopedie *Historie světa: Atlas světových dějin*. 1. vyd. Praha: Columbus, 1998, neprav. str. ISBN 80-859-2881-7.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 413 s. ISBN 978-807-3674-663.

LOKAJ, Zdeněk. *Média a realita*. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007, 37 s. ISBN 978-80-7372-290-6.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 4. rozš. a přeprac. Překlad Hana Antonínová. Praha, 2009, 639 s. ISBN 978-807-3675-745.

MUSIL, Josef. *Komunikace v informační společnosti*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2007, 144 s. ISBN 978-808-6723-396.

MUSIL, Josef. *Sociální a mediální komunikace*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 256 s. ISBN 978-807-4520-020.

QADDAFI, Muammar. *The green book: the solution to the problem of democracy, the solution to the economic problem, the social basis of the third universal theory*. [1st new translation ed.]. Reading, U.K.: Ithaca Press, 2005. ISBN 08-637-2302-0.

VANDEWALLE, Dirk J. *A History of Modern Libya*. New York: Cambridge University Press, 2006, xxviii, 246 p. ISBN 978-052-1615-549.

WOLFSFELD, Gadi. *Media and political conflict: news from the Middle East*. New York, NY, USA: Cambridge University Press, 1997, xiv, 255 p. ISBN 05-215-8967-3.

Sborníky:

DAVIS, D. K. *News and politics*. In: SWANSON, David L a Dan D NIMMO. *New directions in political communication: a resource book*. Newbury Park, Calif.: Sage Publications, 1990. ISBN 0803933347.

Současný Blízký východ: politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti. 1. vyd. Editor Michaela Ježová, Helena Burgrová. Brno: Barrister, 2011, 232 s. ISBN 978-80-87474-45-7.

VANDEWALLE, Edited by Dirk. *Libya since 1969: Qadhafi's revolution revisited*. 1st Palgrave Macmillan pbk. ed. Palgrave Macmillan, 2011. ISBN 978-023-0337-503.

Elektronické zdroje:

ABRAMSON, Jill. Libya's Butcher. *The New York Times* [online]. 2011, 22.2.2011 [cit. 2014-03-18]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2011/02/23/opinion/23wed2.html?action=click&module=Search®ion=searchResults%232&version=&url=http%3A%2F%2Fquery.nytimes.com%2Fsearch%2Fsitesearch%2F%23%2Fmuamma%2Ffrom20110101to20110510%2Farticles%2F3%2Fallauthors%2Foldest%2F>

ANONYM. Brand: USA TODAY. *USA today* [online]. Arlington: Gannett Co., 2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.usatoday.com/about/>

BELL, Daniel. The Coming in Post-Industrial Society. *System & Network Engineering: OS3* [online]. Amsterdam: University of Amsterdam, 2014 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: https://www.os3.nl/_media/2011-2012/daniel_bell_-_the_coming_of_post-industrial_society.pdf

DOW JONES INC. *Dow Jones Reprints: The Wall Street Journal Deep Archive* [online]. ProQuest LLC, 2014 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <http://pqasb.pqarchiver.com/djreprints/advancedsearch.html>

NILAND, Lauren. From the archive: Gaddafi and the Guardian. *The Guardian BETA* [online]. Guardian News, 2011 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/news/blog/2011/apr/07/from-the-archive-gaddafi-and-the-guardian>

The Wall Street Journal. *Encyclopædia Britannica* [online]. New York: Encyclopædia Britannica, Inc., 2014 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/634727/The-Wall-Street-Journal>

The New York Times. *Encyclopædia Britannica* [online]. New York: Encyclopædia Britannica, Inc., 2014 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/412546/The-New-York-Times>

THE NEW YORK TIMES COMPANY. *New York Times Article Archive - NYTimes.com* [online]. New York: The New York Times Company, 2011 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/ref/membercenter/nytarchive.html>

Top 25 U.S. Newspapers for March 2013. ALLIANCE FOR AUDITED MEDIA. *Alliance for Audited Media: AAM* [online]. 2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.auditedmedia.com/news/research-and-data/top-25-us-newspapers-for-march-2013.aspx>

VICKER, Ray. Egypt Says Oil Output Increasing Rapidly, Hopes to Become Big Producer Like Libya. DOW JONES, Inc. *ProQuest Archiver* [online]. 2014 [cit. 2014-04-04]. Dostupné z: <http://pqasb.pqarchiver.com/djreprints/doc/133368840.html?FMT=ABS&F>

7 ANOTACE

Bakalářská práce se věnuje studiu mediálního obrazu Libye za vlády Muammara Kaddáfího. Práce se soustřeďuje na frekvenci vydávání novinových článků v amerických médiích a roli faktorů negativity a návaznosti na elitní národy při zveřejnění článků. Práce se opírá o teorii zpravodajských hodnot Johana Galtunga a Mari Holmboe Ruge a pozorování soustředí na dva celostátně prodávané deníky *The New York Times* a *The Wall Street Journal*.

Bylo zjištěno, že referování sledovanými médii bylo celistvé a největší počet článků byl zaznamenán v roce 2011. Převažovaly především zprávy o negativních událostech a zprávy referující o událostech, které měly návaznost na elitní národy.

8 SUMMARY

The focus of this bachelor thesis is to study the media image of Libya under the leadership of Muammar Gaddafi. The goal of this study is to find out how often Libya was referred to in the American media. Simultaneously, it tries to reveal the influence of factors of the negativity and the reference to elite nations on the release of studied articles. The thesis uses the theory of news values of Johan Galtung and Mari Holmboe Ruge and focuses its analysis on two nationwide daily newspapers, *The New York Times* and *The Wall Street Journal*.

The thesis found out that the coverage of the Libyan topic was compact and the biggest amount of articles was registered in 2011. Articles about negative events and articles about events with reference to elite nations prevailed.

9 PŘÍLOHY

9.1 Seznam příloh

Seznam grafů:

Graf č. 1 Rozložení počtu článků	35
Graf č. 2 Rozložení počtu článků v závislosti na jejich pozitivitě či negativitě.....	39
Graf č. 3 Rozložení počtu článků v závislosti na jejich návaznosti na elitní státy	45

Seznam tabulek:

Tab. č. 1 Výňatek z přehledu společnosti Alliance for Audited Media – Average Circulation at the Top 25 U.S. Daily Newspaper k 31.3.2013. ...	28
Tab. č. 2 Výskyt událostí podle negativity v obdobích O1 – O3	41
Tab. č. 3 Výskyt článků podle negativity v obdobích O1 – O3	42
Tab. č. 4 Výskyt událostí podle negativity v období O4	43
Tab. č. 5 Výskyt článků podle negativity v období O4	43
Tab. č. 6 Výskyt článků podle negativity v období O5	44
Tab. č. 7 Výskyt událostí podle návaznosti na elitní státy v obdobích O1 – O4	46
Tab. č. 8 Výskyt článků podle návaznosti na elitní státy v obdobích O1 – O5	47
Tab. č. 9 Souhrnná tabulka článků z WSJ a NYT v letech 1969 - 2011 ..	60
Tab. č. 10 Souhrnná tabulka článků z WSJ.....	61
Tab. č. 11 Souhrnná tabulka článků z NYT	62
Tab. č. 12 Srovnání WSJ a NYT v závislosti na negativitě či pozitivitě referovaných událostí	63
Tab. č. 13 Srovnání WSJ a NYT podle návaznosti článků na elitní státy	64

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1 Mapa Libye podle historických území	65
Obrázek č. 2 Král Idrís I.	65
Obrázek č. 3 Fotografie Muammara Kaddáfího v Tripolisu ze dne 27. září 1969	66
Obrázek č. 4 Fotografie Muammara Kaddáfího v Káhiře v doprovodu členky osobní ochranky ze dne 4. dubna 2000	66
Obrázek č. 5 Přebal časopisu National Geographic z listopadu 2000.....	67

9.2 Tabulkové přílohy

Tab. č. 9 Souhrnná tabulka článků z WSJ a NYT v letech 1969 - 2011

Celkem						
	Počet článků	Spojitosť s elitními národy	Bez spojitosti	Negativní	Neutrální	Pozitivní
	3864	2437	1427	2111	1294	459
1969	36	22	14	17	15	4
1970	103	72	31	67	27	9
1971	83	59	24	42	29	12
1972	43	25	18	23	12	8
1973	87	61	26	58	23	6
1974	76	49	27	35	24	17
1975	41	30	11	13	17	11
1976	71	27	44	38	24	9
1977	49	21	28	21	13	15
1978	25	17	8	12	5	8
1979	81	43	38	52	20	9
1980	128	88	40	91	28	9
1981	140	96	44	78	43	19
1982	50	34	16	31	17	2
1983	52	30	22	38	14	0
1984	45	28	17	25	15	5
1985	32	18	14	25	7	0
1986	183	158	25	128	41	14
1987	64	30	34	41	16	7
1988	72	49	23	57	14	1
1989	23	18	5	17	5	1
1990	45	21	24	31	13	1
1991	30	23	7	19	6	5
1992	43	27	16	19	15	9
1993	32	22	10	24	7	1
1994	30	14	16	19	10	1
1995	28	13	15	20	7	1
1996	68	47	21	52	13	3
1997	49	27	22	35	13	1
1998	62	46	16	33	27	2
1999	69	50	19	22	29	18
2000	73	55	18	30	33	10
2001	98	71	27	71	24	3
2002	82	56	26	49	27	6
2003	94	72	22	43	27	24
2004	137	84	53	33	48	57
2005	70	41	29	29	28	12
2006	100	51	49	39	42	19
2007	65	40	25	13	39	13
2008	73	43	30	20	42	11
2009	113	75	38	60	51	2
2010	90	53	37	36	48	6
2011	929	531	398	505	336	88

Zdroj: vlastní výzkum.

Tab. č. 10 Souhrnná tabulka článků z WSJ

The Wall Street Journal						
	Počet článků	Spojitosť s elitními národy	Bez spojitosti	Negativní	Neutrální	Pozitivní
	1653	1140	513	827	575	251
1969	10	8	2	5	4	1
1970	55	49	6	35	12	8
1971	55	44	11	24	21	10
1972	19	14	5	9	3	7
1973	35	27	8	19	12	4
1974	35	27	8	13	9	13
1975	30	20	10	7	13	10
1976	29	17	12	12	10	7
1977	25	15	10	6	5	14
1978	17	12	5	5	5	7
1979	43	29	14	24	11	8
1980	40	32	8	23	9	8
1981	107	69	38	52	36	19
1982	36	27	9	19	16	1
1983	33	22	11	24	9	0
1984	26	17	9	15	10	1
1985	23	12	11	16	7	0
1986	99	84	15	62	29	8
1987	10	7	3	4	4	2
1988	12	8	4	10	2	0
1989	19	16	3	13	5	1
1990	18	10	8	11	6	1
1991	13	10	3	10	2	1
1992	19	13	6	6	9	4
1993	9	5	4	6	2	1
1994	18	8	10	12	5	1
1995	20	9	11	15	4	1
1996	47	35	12	36	8	3
1997	21	12	9	13	8	0
1998	25	17	8	10	15	0
1999	25	17	8	5	11	9
2000	28	18	10	6	15	7
2001	48	38	10	37	11	0
2002	41	29	12	24	14	3
2003	43	32	11	26	12	5
2004	63	43	20	16	20	27
2005	13	6	7	4	6	3
2006	25	13	12	3	17	5
2007	28	19	9	3	16	9
2008	24	16	8	4	16	4
2009	33	27	6	21	11	1
2010	22	20	2	10	11	1
2011	312	187	125	152	124	36

Zdroj: vlastní výzkum.

Tab. č. 11 Souhrnná tabulka článků z NYT

The New York Times						
	Počet článků	Spojitosť s elitními národy	Bez spojitosti	Negativní	Neutrální	Pozitivní
	2211	1297	914	1284	719	208
1969	26	14	12	12	11	3
1970	48	23	25	32	15	1
1971	28	15	13	18	8	2
1972	24	11	13	14	9	1
1973	52	34	18	39	11	2
1974	41	22	19	22	15	4
1975	11	10	1	6	4	1
1976	42	10	32	26	14	2
1977	24	6	18	15	8	1
1978	8	5	3	7	0	1
1979	38	14	24	28	9	1
1980	88	56	32	68	19	1
1981	33	27	6	26	7	0
1982	14	7	7	12	1	1
1983	19	8	11	14	5	0
1984	19	11	8	10	5	4
1985	9	6	3	9	0	0
1986	84	74	10	66	12	6
1987	54	23	31	37	12	5
1988	60	41	19	47	12	1
1989	4	2	2	4	0	0
1990	27	11	16	20	7	0
1991	17	13	4	9	4	4
1992	24	14	10	13	6	5
1993	23	17	6	18	5	0
1994	12	6	6	7	5	0
1995	8	4	4	5	3	0
1996	21	12	9	16	5	0
1997	28	15	13	22	5	1
1998	37	29	8	23	12	2
1999	44	33	11	17	18	9
2000	45	37	8	24	18	3
2001	50	33	17	34	13	3
2002	41	27	14	25	13	3
2003	51	40	11	17	15	19
2004	74	41	33	17	28	30
2005	57	35	22	25	22	9
2006	75	38	37	36	25	14
2007	37	21	16	10	23	4
2008	49	27	22	16	26	7
2009	80	48	32	39	40	1
2010	68	33	35	26	37	5
2011	617	344	273	353	212	52

Zdroj: vlastní výzkum.

Tab. č. 12 Srovnání WSJ a NYT v závislosti na negativitě či pozitivitě referovaných událostí

			Počet článků	Procentuální podíl (bez neutrálních článků)
O1	WSJ	Pozitivní	89	35,90%
		Negativní	159	64,10%
		Neutrální	105	-
	NYT	Pozitivní	19	8%
		Negativní	219	92%
		Neutrální	104	-
O2	WSJ	Pozitivní	40	14,40%
		Negativní	238	85,60%
		Neutrální	127	-
	NYT	Pozitivní	18	5,80%
		Negativní	293	94,20%
		Neutrální	73	-
O3	WSJ	Pozitivní	21	14,50%
		Negativní	124	85,50%
		Neutrální	70	-
	NYT	Pozitivní	21	12,40%
		Negativní	150	87,60%
		Neutrální	70	-
O4	WSJ	Pozitivní	65	29,70%
		Negativní	154	70,30%
		Neutrální	149	-
	NYT	Pozitivní	98	26,70%
		Negativní	269	73,30%
		Neutrální	260	-
O5	WSJ	Pozitivní	36	19,10%
		Negativní	152	80,90%
		Neutrální	124	-
	NYT	Pozitivní	52	12,80%
		Negativní	353	87,20%
		Neutrální	212	-

Zdroj: vlastní výzkum.

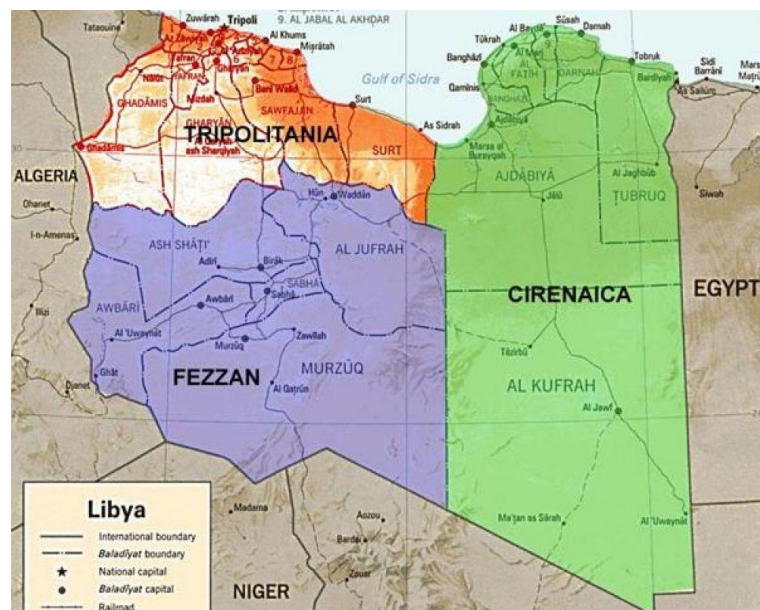
Tab. č. 13 Srovnání WSJ a NYT podle návaznosti článků na elitní státy

			Počet článků	Procentuální podíl
O1	WSJ	S návazností	262	74,20%
		Bez návaznosti	91	25,80%
	NYT	S návazností	164	48%
		Bez návaznosti	178	52%
O2	WSJ	S návazností	294	72,60%
		Bez návaznosti	111	27,40%
	NYT	S návazností	255	66,40%
		Bez návaznosti	129	33,60%
O3	WSJ	S návazností	136	63,30%
		Bez návaznosti	79	36,70%
	NYT	S návazností	154	63,90%
		Bez návaznosti	87	36,10%
O4	WSJ	S návazností	261	70,90%
		Bez návaznosti	107	29,10%
	NYT	S návazností	380	60,60%
		Bez návaznosti	247	39,40%
O5	WSJ	S návazností	187	59,90%
		Bez návaznosti	125	40,10%
	NYT	S návazností	344	55,80%
		Bez návaznosti	273	44,20%

Zdroj: vlastní výzkum.

9.3 Obrazové přílohy

Obrázek č. 1 Mapa Libye podle historických území

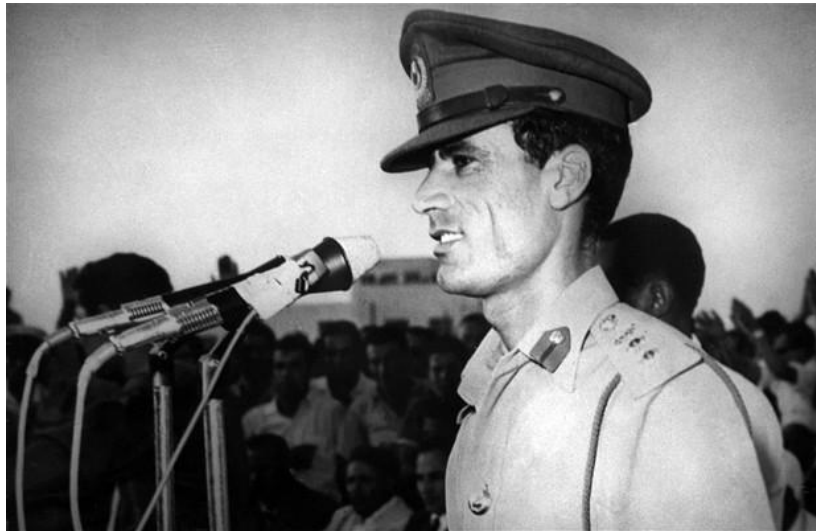
Zdroj: *La Terza Via*, <http://la-terza-via.blogspot.cz/2012/03/e-la-libia.html>, [26.4.2014].

Obrázek č. 2 Král Idrís I.

Zdroj: *Encyclopædia Britannica*, *Encyclopædia Britannica, Inc.*, *Idris I*, <http://www.britannica.com/EBchecked/media/11941/Idris-I>, [26.4.2014].

Obrázek č. 3 Fotografie Muammara Kaddáfího v Tripolisu ze dne 27. září 1969

Zdroj: *The Telegraph*, Telegraph Media Group Limited, Libya's former leader Colonel Muammar Gaddafi in pictures, <http://www.telegraph.co.uk/news/picturegalleries/worldnews/8343250/Libya-leader-Colonel-Muammar-Gaddafi-in-pictures.html>, [26.4.2014].

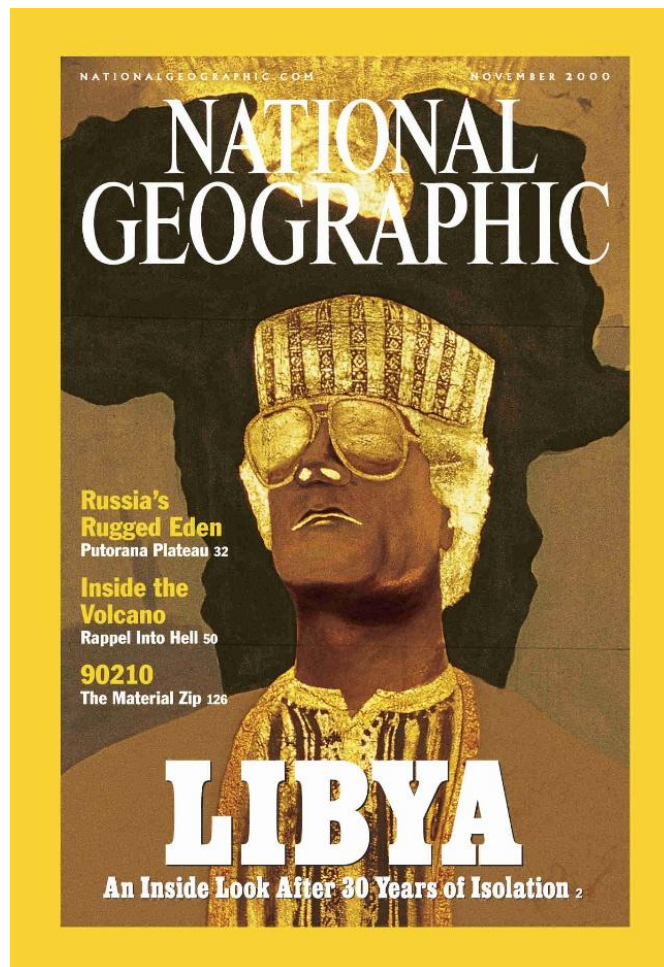
Obrázek č. 4 Fotografie Muammara Kaddáfího v Káhiře v doprovodu členky osobní ochranky ze dne 4. dubna 2000

Zdroj: *The Telegraph*, Telegraph Media Group Limited, Libya's former leader Colonel Muammar Gaddafi in pictures,

<http://www.telegraph.co.uk/news/picturegalleries/worldnews/8343250/Libyas-leader-Colonel-Muammar-Gaddafi-in-pictures.html?image=8>, [26.4.2014].

Obrázek č. 5 Přebal časopisu National Geographic z listopadu 2000

Zdroj: Society Matters, Society Matters LLC, Objective Nonsense (part 23), <http://societymatters.org/blog/page/57/>, [26.4.2014].